现观庄严论颂

梵藏汉对照

弥勒菩萨　　　　　造
不死官、洛丹喜饶　藏译
法尊法师　　　　　汉译

北塔翻译组
中国人民大学国际佛学研究中心

2012 年

版本来源

梵文

Ramsankar Tripathi, *Abhisamayālaṅkāravṛttiḥ Sphuṭārtha.* Sarnath, Central Institute of Higher Tibetan Studies (CIHTS), 1977.

藏文

德格版藏文大藏经丹珠尔 ཀ 函 1b1-13a7.

汉文

扎迦大师造、法尊法师译《现观庄严论略释》。

曹先顺、图登云丹（朱竞旻）校排

अभिसमयालङ्कारो नाम प्रज्ञापारमितोपदेशशास्त्रम्

རྒྱ་གར་སྐད་དུ། ཨ་བྷི་ས་མ་ཡ་ཨ་ལཾ་ཀཱ་ར་ནཱ་མ་པྲཛྙཱ་པཱ་ར་མི་ཏོ་པ་དེ་ཤ་ཤཱསྟྲ་ཀཱ་རི་ཀཱ།
བོད་སྐད་དུ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་
རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཅེས་བྱ་བའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ།

般若波罗蜜多教授现证庄严论

नमो मञ्जुश्रीये कुमारभूताय॥

སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

敬礼一切诸佛菩萨！

सर्वाकारज्ञाताधिकारः प्रथमः

मङ्गालाचरणम्

या सर्वज्ञतया नयत्युपशमं शान्तैषिणः श्रावकान्
ཉན་ཐོས་ཞི་བ་ཚོལ་རྣམས་ཀུན་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་ཉེར་ཞིར་འཛིད་མཛད་གང་ཡིན་དང་། །
求寂声闻由遍智　引导令趣最寂灭
या मार्गज्ञतया जगद्धितकृतां लोकार्थसम्पादिका।
འགྲོ་ལ་ཕན་པར་བྱེད་རྣམས་ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་དོན་སྒྲུབ་མཛད་པ་གང་། །
诸乐饶益众生者　道智令成世间利
सर्वाकारमिदं वदन्ति मुनयो विश्वं यया संगतास्
གང་དང་ཡང་དག་ལྡན་པས་ཐུབ་རྣམས་རྣམ་པ་ཀུན་ལྡན་སྣ་ཚོགས་འདི་གསུངས་པ། །
诸佛由具种相智　宣此种种众相法
तस्यै श्रावकबोधिसत्त्वगणिनो बुद्धस्य मात्रे नमः॥१.१॥
ཉན་ཐོས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚོགས་བཅས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ནི་ཡུམ་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ།
具为声缘菩萨佛　四圣众母我敬礼

མགོ་བརྗོད།

序品

ग्रान्थारम्भप्रयोजनम्

सर्वाकारज्ञतामार्गः शासित्रा यो ऽत्र देशितः।
धीमन्तो वीक्षिषिरंस्तमनालीधं परैरिति॥१.२॥
स्मृतौ चाधाय सूत्रार्थं धर्मचर्यां दशात्मिकाम्।
सुखेन प्रतिपत्सीरन्नित्यारम्भप्रयोजनम्॥१.३॥

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་ལམ། །སྟོན་པས་འདི་རྣམས་བཤད་པ་གང་། །
གཞན་གྱིས་མྱོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། །ཆོས་སྤྱོད་བཅུ་ཡི་བདག་ཉིད་ཀྱི། །
མདོ་དོན་དྲན་པ་ལ་བཞག་ནས། །བློ་དང་ལྡན་པས་མཐོང་འགྱུར་ཕྱིར། །
བདེ་བླག་ཏུ་ནི་རྟོགས་པ་ཞེས། །བྱ་བ་རྩོམ་པའི་དགོས་པ་ཡིན། །

大师于此说　一切相智道　非余所能领　于十法行性
经义住正念　具慧者能见　为令易解故　是造论所为

प्रज्ञापारमितायाः कायिकव्यस्थापनम्

प्रज्ञापारमिताष्टाभिः पदार्थैः समुदीरिता।
सर्वाकारज्ञता मार्गज्ञता सर्वज्ञता ततः॥१.४॥

ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་ནི། །དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཡང་དག་བཤད། །
རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་ལམ་ཤེས་ཉིད། །དེ་ནས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད། །

般若波罗密　以八事正说　遍相智道智　次一切智性

सर्वाकाराभिसम्बोधो मूर्धप्राप्तो ऽनुपूर्विकः।
एकक्षणाभिसम्बोधो धर्मकायश्च ते ऽष्टधा॥१.५॥
རྣམ་ཀུན་མངོན་རྫོགས་རྟོགས་པ་དང་། །རྩེ་མོར་ཕྱིན་དང་མཐར་གྱིས་པ། །
སྐད་ཅིག་གཅིག་མངོན་རྫོགས་བྱང་ཆུབ། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང་དེ་རྣམ་བརྒྱད། །
一切相现观　至顶及渐次　刹那证菩提　及法身为八

चित्तोत्पादो ऽववादश्च निर्वेधाङ्गं चतुर्विधम्।
आधारः प्रतिपत्तेश्च धर्मधातुस्वभावकः॥१.६॥
སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་གདམས་ངག་དང་། །ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་རྣམ་བཞི་དང་། །
སྒྲུབ་པ་ཡི་ནི་རྟེན་གྱུར་པ། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། །
发心与教授　四种抉择分　正行之所依　谓法界自性

आलम्बनं समुद्देशः सन्नाहप्रस्थितिक्रिये।
सम्भाराश्च सनिर्याणाः सर्वाकारज्ञता मुनेः॥१.७॥
དམིགས་པ་དག་དང་ཆེད་དང་ནི། །གོ་ཆ་འཇུག་པའི་བྱ་བ་དང་། །
ཚོགས་ནི་ངེས་པར་འབྱུང་བཅས་རྣམས། །ཐུབ་པའི་རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་པ་ཉིད། །
诸所缘所为　甲铠趣入事　资粮及出生　是佛遍相智

ध्यामीकरणतादीनि शिष्यखड्गपथौ च यौ।
महानुशंसो दृङ्मार्ग ऐहिकामुत्रिकैर्गुणैः॥१.८॥
མོག་མོག་པོར་བྱེད་ལ་སོགས་དང་། །སློབ་མ་བསེ་རུའི་ལམ་གང་དང་། །
འདི་དང་གཞན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱིས། །ཕན་ཡོན་ཆེ་བ་མཐོང་བའི་ལམ། །
令其隐暗等　弟子麟喻道　此及他功德　大胜利见道

कारित्रमधिमुक्तिश्च स्तुतस्तोभितशंसिताः।
परिणामे ऽनुमोदे च मनस्कारावनुत्तमौ॥१.९॥
བྱེད་པ་དང་ནི་མོས་པ་དང་། །བསྟོད་དང་བཀུར་དང་བསྔགས་པ་དང་། །
བསྔོ་དང་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ། །ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བླ་མེད་དག །
作用及胜解　赞事并称扬　回向与随喜　无上作意等

निर्हारः शुद्धिरत्यन्तमित्ययं भावनापथः।
विज्ञानां बोधिसत्त्वानामिति मार्गज्ञतोदिता॥१.१०॥
སྒྲུབ་དང་ཤིན་ཏུ་དག་པ་ཞེས། །བྱ་བ་འདི་ནི་སྒོམ་པའི་ལམ། །
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཁས་རྣམས་ཀྱི། །ལམ་ཤེས་ཉིད་ནི་དེ་འདྲར་བཤད། །
引发最清净　是名为修道　诸聪智菩萨　如是说道智

प्रज्ञया न भवे स्थानं कृपया न शमे स्थितिः।
अनुपायेन दूरत्वमुपायेनाविदूरता॥१.११॥
ཤེས་པས་སྲིད་ལ་མི་གནས་ཤིང་། །སྙིང་རྗེས་ཞི་ལ་མི་གནས་དང་། །
ཐབས་མ་ཡིན་པས་རིང་བ་དང་། །ཐབས་ཀྱིས་རིང་བ་མ་ཡིན་ཉིད། །
智不住诸有　悲不滞涅槃　非方便则远　方便即非遥

विपक्षप्रतिपक्षौ च प्रयोगः समतास्य च।
दृङ्मार्गः श्रावकादीनामिति सर्वज्ञतेष्यते॥१.१२॥
མི་མཐུན་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་དག་དང་། །སྦྱོར་དང་དེ་ཡི་མཉམ་ཉིད་དང་། །
ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་མཐོང་བའི་ལམ། །དེ་འདྲ་ཀུན་ཤེས་ཉིད་དུ་འདོད། །
所治能治品　加行平等性　声闻等见道　一切智如是

आकाराः संप्रयोगाश्च गुणा दोषाः सलक्षणाः।
मोक्षनिर्वेधभागीये शैक्षो ऽवैवर्तिको गणः ॥१.१३॥
རྣམ་པ་སྦྱོར་བར་བཅས་རྣམས་དང་། །ཡོན་ཏན་སྐྱོན་ནི་མཚན་ཉིད་བཅས། །
ཐར་དང་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དང་། །སློབ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ཚོགས། །
行相诸加行　德失及性相　顺解脱抉择　有学不退众

समताभवशान्त्योश्च क्षेत्रशुद्धिरनुत्तरा।
सर्वाकाराभिसम्बोध एष सोपायकौशलः ॥१.१४॥
སྲིད་དང་ཞི་བ་མཉམ་ཉིད་དང་། །ཞིང་དག་བླ་ན་མེད་པ་དེ། །
རྣམ་ཀུན་མངོན་རྫོགས་རྟོགས་པ་སྟེ། །འདི་ནི་ཐབས་མཁས་བཅས་པ་ཡིན། །
有寂静平等　无上清净刹　满证一切相　此具善方便

लिङ्गं तस्य विवृद्धिश्च निरूढिश्चित्तसंस्थितिः।
चतुर्धा च विकल्पस्य प्रतिपक्षश्चतुर्विधः ॥१.१५॥
དེ་ཡི་རྟགས་དང་རྣམ་འཕེལ་དང་། །བརྟན་དང་སེམས་ཀུན་གནས་པ་དང་། །
མཐོང་ཞེས་བྱ་དང་སྒོམ་པ་ཞེས། །བྱ་བའི་ལམ་ནི་སོ་སོ་ལ། །
此相及增长　坚稳心遍住　见道修道中　各有四分别

प्रत्येकं दर्शनाख्ये च भावनाख्ये च वर्त्मनि।
आनन्तर्यसमाधिश्च सह विप्रतिपत्तिभिः ॥ १.१६ ॥
मूर्धाभिसमयस्त्रेधा दशधा चानुपूर्विकः।
एकक्षणाभिसम्बोधो लक्षणेन चतुर्विधः ॥ १.१७॥

རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམ་བཞི་ཡི། །གཉེན་པོ་རྣམ་པ་བཞི་དང་ནི། །
བར་ཆད་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན། །ལོག་པར་སྒྲུབ་དང་བཅས་པ་ནི། །
རྩེ་མོའི་མངོན་རྟོགས་མཐར་གྱིས་པ། །རྣམ་གསུམ་རྣམ་བཅུ་སྐད་ཅིག་མ། །
གཅིག་གིས་མངོན་རྫོགས་བྱང་ཆུབ་པ། །མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ནི་རྣམ་པ་བཞི། །

四种能对治　无间三摩地　并诸邪执著　是为顶现观
渐次现观中　有十三种法　刹那证菩提　由相分四种

स्वाभाविकः ससाम्भोगो नैर्माणिको ऽपरस्तथा।
धर्मकायः सकारित्रश्चतुर्धा समुदीरितः ॥ १.१८॥

ངོ་བོ་ཉིད་ལོངས་རྫོགས་བཅས་དང་། །དེ་བཞིན་གཞན་པ་སྤྲུལ་པ་ནི། །
ཆོས་སྐུ་མཛད་པ་དང་བཅས་པ། །རྣམ་པ་བཞིར་ནི་ཡང་དག་བརྗོད།

自性圆满报　如是余化身　法身并事业　四相正宣说

སྐབས་དང་པོ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད།

一切相智品第一

सर्वाकारज्ञता

१. चित्तोत्पादः

चित्तोत्पादः परार्थाय सम्यक्सम्बोधिकामता।
समासव्यासतः सा च यथासूत्रं स चोच्यते॥१.१९॥
སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། །ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད། །
དེ་དང་དེ་ནི་མདོ་བཞིན་དུ། །བསྡུས་དང་རྒྱས་པའི་སྒོ་ནས་བརྗོད། །
发心为利他　求正等菩提　彼彼如经中　略广门宣说

भूहेमचन्द्रज्वलनैर्निधिरत्नाकरार्णवैः।
वज्राचलौषधीमित्रैश्चिन्तामण्यर्कगीतिभिः॥१.२०॥
དེ་ཡང་ས་གསེར་ཟླ་བ་མེ། །གཏེར་དང་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་མཚོ། །
རྡོ་རྗེ་རི་སྨན་བཤེས་གཉེན་དང་། །ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ཉི་མ་གླུ། །
如地金月火　藏宝源大海　金刚山药友　如意宝日歌

नृपगञ्जमहामार्गयानप्रस्रवणोदकैः।
आनन्दोक्तिनदीमेघैर्द्वाविंशतिविधः स च॥१.२१॥
རྒྱལ་པོ་མཛོད་དང་ལམ་པོ་ཆེ། །བཞོན་པ་བཀོད་མའི་ཆུ་དང་ནི། །
སྒྲ་སྙན་ཆུ་བོ་སྤྲིན་རྣམས་ཀྱིས། །རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་སོ། །
王库及大路　车乘与泉水　雅声河流云　分二十二种

२-अववादः

प्रतिपत्तौ च सत्येषु बुद्धरत्नादिषु त्रिषु।
असक्तावपरिश्रान्तौ प्रतिपत्सम्परिग्रहे॥१.२२॥

སྒྲུབ་དང་བདེན་པ་རྣམས་དང་ནི། །སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་དཀོན་མཆོག་གསུམ། །
མ་ཞེན་ཡོངས་སུ་མི་ངལ་དང་། །ལམ་ནི་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་། །

修行及诸谛　佛陀等三宝　不眈著不疲　周遍摄持道

चक्षुःषु पञ्चसु ज्ञेयः षड्भिज्ञागुणेषु च।
दृङ्मार्गे भावनाख्ये चेत्यववादो दशात्मकः॥१.२३॥

སྤྱན་ལྔ་དང་ནི་མངོན་ཤེས་ཀྱི། །ཡོན་ཏན་དྲུག་དང་མཐོང་ལམ་དང་། །
སྒོམ་ཞེས་བྱ་ལ་གདམས་ངག་ནི། །བཅུ་ཡི་བདག་ཉིད་ཤེས་པར་བྱ། །

五眼六通德　见道并修道　应知此即是　十教授体性

मृदुतीक्ष्णेन्द्रियौ श्रद्धादृष्टिप्राप्तौ कुलङ्कलौ।
एकवीच्यन्तरोत्पद्य काराकाराकनिष्ठगाः॥१.२४॥

དབང་པོ་རྟུལ་དང་རྣོན་པོ་དང་། །དད་དང་མཐོང་ཐོབ་རིགས་ནས་རིགས། །
བར་ཆད་གཅིག་པར་སྐྱེས་ནས་དང་། །བྱེད་དང་བྱེད་མིན་འོག་མིན་འགྲོ །

诸钝根利根　信见至家家　一间中生般　行无行究竟

प्लुतास्त्रयो भवस्याग्रपरमो रूपरागहा।
दृष्टधर्मशमः कायसाक्षी खड्गश्च विंशतिः॥१.२५॥

འཕར་གསུམ་སྲིད་རྩེ་མཐར་ཐུག་འགྲོ །གཟུགས་ཀྱི་ཆགས་བཅོམ་མཐོང་བ་ཡི། །
ཆོས་ལ་ཞི་ལུས་མངོན་སུམ་བྱེད། ། བསེ་རུ་དང་ནི་ཉི་ཤུ་པོ། །

三超往有顶　坏色贪现法　寂灭及身证　麟喻共二十

३-निर्वेधाङ्गम्

आलम्बनत आकाराद्धेतुत्वात्सम्परिग्रहात्।
चतुर्विकल्पसंयोगं यथास्वं भजतां सताम्॥२६॥
དམིགས་པ་དང་ནི་རྣམ་པ་དང་། །རྒྱུ་དང་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཡིས། །
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྐྱོབ་པ་ཡི། །དྲོད་སོགས་བདག་ཉིད་ཇི་བཞིན་དུ། །
所缘及行相　因缘并摄持　菩萨救世者　如暖等体性

श्रावकेभ्यः सखड्गेभ्यो बोधिसत्त्वस्य तायिनः।
मृदुमध्याधिमात्राणामूष्मादीनां विशिष्टता॥२७॥
རྣམ་རྟོག་བཞི་པོ་ལྡན་བརྟེན་པ། །ཆུང་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་རྣམས། །
ཉན་ཐོས་བསེ་རུ་ལྟ་བུ་དང་། །བཅས་པ་དག་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས། །
依具四分别　分下中上品　胜出诸声闻　及以诸麟喻

आलम्बनमनित्यादि सत्याधारं तदाकृतिः।
निषेधो ऽभिनिवेशादेर्हेतुर्यानत्रयाप्तये॥२८॥
དམིགས་པ་མི་རྟག་ལ་སོགས་པ། །བདེན་པའི་རྟེན་ཅན་དེ་ཡི་ནི། །
རྣམ་པ་མངོན་ཞེན་ལ་སོགས་འགོག །ཐེག་པ་གསུམ་ཅར་འཐོབ་པའི་རྒྱུ། །
所缘无常等　是四谛等相　行相破著等　是得三乘因

रूपाद्यायव्ययौ विष्ठास्थिति प्रज्ञप्त्यवाच्यते।
रूपावादवस्थितिस्तेषां तद्भावेनास्वभावता॥२९॥
གཟུགས་སོགས་འདུ་འགོད་གནས་བྲལ་དང་། །གནས་དང་བརྟགས་དང་བརྗོད་དུ་མེད། །
གཟུགས་སོགས་མི་གནས་དེ་དག་ནི། །དེ་ཡི་ངོ་བོར་རང་བཞིན་མེད། །
色等离聚散　住假立无说　色等不安住　其体无自性

तयोर्मिथः स्वभावत्वं तदनित्याद्यसंस्थितिः।
तासां तद्भावशून्यत्वं मिथः स्वाभाव्यमेतयोः॥३०॥
དེ་དག་གཅིག་གི་རང་བཞིན་གཅིག །དེ་མི་རྟག་སོགས་པར་མི་གནས། །
དེ་རྣམས་དེ་ཡི་ངོ་བོས་སྟོང་། །དེ་དག་གཅིག་གི་རང་བཞིན་གཅིག །
彼等自性一　不住无常等　彼等彼性空　彼等自性一

अनुद्ग्रहो यो धर्माणां तन्निमित्तासमीक्षणम्।
परीक्षणं च प्रज्ञायाः सर्वस्यानुपलम्भतः॥३१॥
ཆོས་རྣམས་མི་འཛིན་གང་ཡིན་དང་། །དེ་དག་མཚན་མར་མི་མཐོང་ཕྱིར། །
ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་ཡོངས་རྟོག་པ། །ཐམས་ཅད་དམིགས་སུ་མེད་པར་རོ། །
不执著诸法　不见彼相故　智慧所观察　一切无所得

रूपादेरस्वभावत्वं तदभावस्वभावता।
तदजातिरनिर्याणं शुद्धिस्तदनिमित्तता॥३२॥
གཟུགས་སོགས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཉིད། །དེ་མེད་པ་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད། །
དེ་དག་སྐྱེ་མེད་ངེས་འབྱུང་མེད། །དག་དང་དེ་དག་མཚན་མ་མེད། །
色等无自性　彼无即为性　无生无出离　清净及无相

तन्निमित्तानधिष्ठानानधिमुक्तिरसंज्ञता।
समाधिस्तस्य कारित्रं व्याकृतिर्मननाक्षयः॥३३॥
དེ་ཡི་མཚན་མར་མི་བརྟེན་པས། །མོས་མིན་འདུ་ཤེས་མེད་པ་ཡིན། །
ཏིང་འཛིན་དེ་ཡི་བྱེད་པ་ཉིད། །ལུང་སྟོན་པ་དང་རློམ་པ་ཟད། །
由不依彼相　非胜解无想　正定定作用　授记尽执著

मिथस्त्रिकस्य स्वाभाव्यं समाधेरविकल्पना।
इति निर्वेधभागीयं मृदुमध्याधिमात्रतः॥३४॥
གསུམ་པོ་ཕན་ཚུན་ངོ་བོ་གཅིག །ཏིང་འཛིན་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ། །
དེ་ལྟར་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ནི། །ཆུང་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཡིན། །
三互为一性　正定不分别　是顺抉择分　下中上三品

द्वैविध्यं ग्राह्यकल्पस्य वस्तुतत्प्रतिपक्षतः।
मोहराश्यादिभेदेन प्रत्येकं नवधा तु सः॥३५॥
གཞི་དང་དེ་ཡི་གཉེན་པོ་ཡིས། །གཟུང་བར་རྟོག་པ་རྣམ་པ་གཉིས། །
རྨོངས་དང་ཕུང་སོགས་བྱེ་བྲག་གིས། །དེ་ནི་སོ་སོར་རྣམ་པ་དགུ། །
由所依对治　二所取分别　由愚蕴等别　彼各有九种

द्रव्यप्रज्ञप्त्यधिष्ठानो द्विविधो ग्राहको मतः।
स्वतन्त्रात्मादिरूपेण स्कन्धाद्याश्रयतस्तथा॥३६॥
རྫས་དང་བཏགས་པའི་རྟེན་ཅན་གྱིས། །འཛིན་པའང་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འདོད། །
རང་དབང་བདག་སོགས་ངོ་བོ་དང་། །ཕུང་སོགས་རྟེན་ལས་དེ་བཞིན་ནོ། །
由实有假有　能取亦分二　自在我等体　蕴等依亦尔

चित्तानवलीनत्वादि नैःस्वाभाव्यादिदेशकः।
तद्विपक्षपरित्यागः सर्वथा सम्परिग्रहः॥३७॥
སེམས་མི་འགོང་བ་ཉིད་ལ་སོགས། །　ངོ་བོ་ཉིད་མེད་སོགས་སྟོན་བྱེད། །
དེ་ཡི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤོང་བ། །རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཡོངས་འཛིན་ཡིན། །
心不惊怖等　宣说无性等　弃舍所治品　应知为摄持

४-प्रतिपत्तेराधारः

षोढाधिगमधर्मस्य प्रतिपक्षप्रहाणयोः।
तयोः पर्युपयोगस्य प्रज्ञायाः कृपया सह॥३८॥
རྟོགས་པ་ཡི་ནི་ཆོས་དྲུག་དང་། །གཉེན་པོ་དང་ནི་སྤོང་བ་དང་། །
དེ་དག་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པ་དང་། །ཤེས་རབ་སྙིང་བརྗེར་བཅས་པ་དང་། །
通达有六法　对治与断除　彼等皆永尽　具智慧悲愍

शिष्यासाधारणत्वस्य परार्थानुक्रमस्य च।
ज्ञानस्यायत्नवृत्तेश्च प्रतिष्ठा गोत्रमुच्यते॥३९॥
སློབ་མ་ཐུན་མོང་མིན་ཉིད་དང་། །གཞན་གྱི་དོན་གྱི་གོ་རིམ་དང་། །
ཡེ་ཤེས་རྩོལ་བ་མི་མངའ་བར། །འཇུག་པའི་རྟེན་ལ་རིག་ཤེས་བྱ། །
不共诸弟子　利他渐次行　智无功用转　所依名种性

धर्मधातोरसम्भेदाद्गोत्रभेदो न युज्यते।
आधेयधर्मभेदात्तु तद्भेदः परिगीयते॥४०॥
ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་དབྱེར་མེད་ཕྱིར། །རིགས་ནི་ཐ་དད་རུང་མ་ཡིན། །
རྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས། །དེ་ཡི་དབྱེ་བ་ཡོངས་སུ་བརྗོད། །
法界无差别　种性不应异　由能依法异　故说彼差别

५-आलम्बनम्

आलम्बनं सर्वधर्मास्ते पुनः कुशलादयः।
लौकिकाधिगमाख्याश्च ये च लोकोत्तरा मताः॥४१॥
དམིགས་པ་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ། །དེ་ཡང་དགེ་ལ་སོགས་པ་ཡིན། །
འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་རྟོགས་པ་དང་། །གང་དག་འཇིག་རྟེན་འདས་འདོད་དང་། །
所缘一切法　此复为善等　若世间所知　及诸出世间

सास्रवानास्रवा धर्माः संस्कृतासंस्कृताश्च ये।
शिष्यसाधारणा धर्मा ये चासाधारणा मुनेः॥४२॥

ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད་ཆོས་དང་། །གང་དག་འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས། །
སློབ་མ་ཐུན་མོང་ཆོས་རྣམས་དང་། །གང་དག་ཐུབ་པའི་ཐུན་མོང་མིན། །

有漏无漏法　诸有为无为　若共弟子法　及佛不共法

६-समुद्देशः

सर्वसत्त्वाग्रता चित्तप्रहाणाधिगमत्रये।
त्रिभिर्महत्त्वैरुद्देशो विज्ञेयोऽयं स्वयम्भुवाम्॥४३॥

སེམས་ཅན་ཀུན་མཆོག་ཉིད་སེམས་དང་། །སྤོང་དང་རྟོགས་དང་གསུམ་པོ་ལ། །
ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་རང་བྱུང་གི །ཆེད་དུ་བྱ་བ་འདི་ཤེས་བྱ། །

胜诸有情心　及断智为三　当知此三大　自觉所为事

७-सन्नाहप्रतिपत्तिः

दानादौ षड्विधे तेषां प्रत्येकं संग्रहेण या।
सन्नाहप्रतिपत्तिः सा षड्भिः षट्कैर्यथोदिता॥४४॥

དེ་དག་སོ་སོར་སྦྱིན་ལ་སོགས། །རྣམ་པ་དྲུག་ཏུ་བསྡུས་པ་ཡིས། །
གོ་ཆའི་སྒྲུབ་པ་གང་ཡིན་ཏེ། །དྲུག་ཚན་དྲུག་གིས་ཇི་བཞིན་བཤད། །

由彼等别别　皆摄施等六　故披甲修行　六六如经说

८-प्रस्थानप्रतिपत्तिः

ध्यानारूप्येषु दानादौ मार्गे मैत्र्यादिकेषु च।
गतोपलम्भयोगे च त्रिमण्डलविशुद्धिषु॥४५॥

བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་སྦྱིན་སོགས་དང་། །ལམ་དང་བྱམས་ལ་སོགས་པ་དང་། །
དམིགས་པ་མེད་དང་ལྡན་པ་དང་། །འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། །

静虑无色定　施等道慈等　成就无所得　三轮善清净

उद्देशे षड्भिज्ञासु सर्वाकारज्ञतानये।

प्रस्थानप्रतिपज्ज्ञेया महायानाधिरोहिणी॥४६॥

ཆེད་དུ་བྱ་དང་མངོན་ཤེས་དྲུག །རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་པའི་ཚུལ་ལ་ནི། །

འཇུག་པའི་སྒྲུབ་པ་ཐེག་ཆེན་ལ། །འཛེག་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ། །

所为及六通　于一切相智　能趣入正行　当知升大乘

९-सम्भारप्रतिपत्तिः

दया दानादिकं षट्कं शमथः सविदर्शनः।

युगनद्धश्च यो मार्ग उपाये यच्च कौशलम्॥४७॥

བརྩེ་དང་སྦྱིན་ལ་སོགས་པ་དྲུག །ཞི་གནས་ལྷག་མཐོང་བཅས་པ་དང་། །

ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ལམ་གང་དང་། །ཐབས་ལ་མཁས་པ་གང་ཡིན་དང་། །

悲及施等六　并修止观道　及以双运道　诸善权方便

ज्ञानं पुण्यं च मार्गश्च धारणी भूमयो दश।

प्रतिपक्षश्च विज्ञेयः सम्भारप्रतिपत्क्रमः॥४८॥

ཡེ་ཤེས་དང་ནི་བསོད་ནམས་དང་། །ལམ་དང་གཟུངས་དང་ས་བཅུ་དང་། །

གཉེན་པོ་ཚོགས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་ཡི། །རིམ་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ། །

智福与诸道　陀罗尼十地　能对治当知　资粮行次第

९.१. प्रमुदिता भूमिः

लभ्यते प्रथमा भूमिर्दशधा परिकर्मणा।

आशयो हितवस्तुत्वं सत्त्वेषु समचित्तता॥४९॥

ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་རྣམ་བཅུ་ཡིས། །ས་ནི་དང་པོ་འཐོབ་འགྱུར་ཏེ། །

བསམ་དང་ཕན་པའི་དངོས་ཉིད་དང་། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སེམས་མཉམ་ཉིད། །

由十种修治　当能得初地　意乐饶益事　有情平等心

त्यागः सेवा च मित्राणां सद्धर्मालम्बनैषणा।
सदा नैष्क्रम्यचित्तत्वं बुद्धकायगता स्पृहा॥५०॥
གཏོང་དང་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པ་དང་། །དམ་ཆོས་དམིགས་པ་ཚོལ་བ་དང་། །
རྟག་ཏུ་ངེས་འབྱུང་སེམས་ཉིད་དང་། །སངས་རྒྱས་སྐུར་འདོད་དགའ་བ་དང་། །
能舍近善友　求正法所缘　常发出家心　爱乐见佛身

धर्मस्य देशना सत्यं दशमं वाक्यमिष्यते।
ज्ञेयं च परिकर्मैषां स्वभावानुपलम्भतः॥५१॥
ཆོས་སྟོན་པ་དང་བདེན་པ་ཡི། །ཚིག་ནི་བཅུ་པ་ཡིན་པར་འདོད། །
འདི་དག་རང་བཞིན་མི་དམིགས་པས། །ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བར་ཤེས་པར་བྱ། །
开阐正法教　谛语为第十　彼性不可得　当知名修治

९.२. विमला भूमिः

शीलं कृतज्ञता क्षान्तिः प्रामोद्यं महती कृपा।
गौरवं गुरुशुश्रूषा वीर्यं दानादिके ऽष्टमम्॥५२॥
ཚུལ་ཁྲིམས་བྱས་པ་གཟོ་དང་བཟོད། །རབ་ཏུ་དགའ་དང་སྙིང་རྗེ་ཆེ། །
བཀུར་བསྟི་བླ་མ་ལ་གུས་ཉན། །བརྒྱད་པ་སྦྱིན་ལ་སོགས་ལ་བརྩོན། །
戒报恩安忍　极喜及大悲　承事敬师闻　第八勤施等

९.३. प्रभाकरी भूमिः

अतृप्तता श्रुते दानं धर्मस्य च निरामिषम्।
बुद्धक्षेत्रस्य संशुद्धिः संसारापरिखेदिता॥५३॥
ह्रीरपत्राप्यमित्येतत् पञ्चधा मननात्मकम्।

ཐོས་པས་མི་ངོམས་ཉིད་དང་ནི། །ཟང་ཟིང་མེད་པར་ཆོས་སྦྱིན་དང་། །
སངས་རྒྱས་ཞིང་ཀུན་སྦྱོང་བ་དང་། །འཁོར་བས་ཡོངས་སུ་མི་སྐྱོ་དང་། །
ངོ་ཚ་ཁྲེལ་ཡོད་ཅེས་བྱ་བ། །རློམ་མེད་བདག་ཉིད་དེ་རྣམ་ལྔ། །

多闻无厌足　无染行法施　严净成佛刹　不厌倦眷属
及有惭有愧　五种无著性

९.४. अर्चिष्मती भूमिः

वनाशा ऽल्पेच्छता तुष्टिर्धूतसंलेखसेवनम्॥५४॥
शिक्षाया अपरित्यागः कामानां विजुगुप्सनम्।
निर्वित्सर्वास्तिसन्त्यागो ऽनवलीनानपेक्षते॥५५॥

ནགས་གནས་འདོད་ཆུང་ཆོག་ཤེས་དང་། །སྦྱངས་པ་ཡང་དག་སྡོམ་རྟེན་དང་། །
བསླབ་པ་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་དང་། །འདོད་པ་རྣམས་ལ་སྨོད་པ་དང་། །
མྱ་ངན་འདས་དང་བདོག་ཀུན་གཏོང་། །མི་ཞུམ་པ་དང་ལྟ་བ་མེད། །

住林少欲足　杜多正律仪
不舍诸学处　诃厌诸欲乐　寂灭舍众物　不没无顾恋

९.५. सुदुर्जया भूमिः

संस्तवं कुलमात्सर्यं स्थानं सङ्गणिकावहम्।
आत्मोत्कर्षपरावज्ञे कर्ममार्गान् दशाशुभान्॥५६॥

འདྲིས་དང་ཁྱིམ་ལ་འཁྲིན་པ་དང་། །འདུ་འཛིར་གྱུར་པའི་གནས་དང་ནི། །
བདག་བསྟོད་གཞན་ལ་བརྙས་པ་དང་། །མི་དགེའི་ལས་ཀྱི་ལམ་བཅུ་དང་། །

亲识及悭家　乐猥杂而住　自赞及毁他　十不善业道

मानं स्तम्भं विपर्यासं विमतिं क्लेशमर्षणम्।
विवर्जयन् समाप्नोति दशैतान् पञ्चमीं भुवम्॥५७॥

རློམ་པས་ཁེངས་དང་ཕྱིན་ཅི་ལོག །བློ་ངན་དང་ནི་ཉོན་མོངས་བཟོད། །
བཅུ་པོ་འདི་ནི་རྣམ་སྤངས་ན། །ས་ལྔ་པ་ནི་ཡང་དག་འཐོབ། །

憍慢与颠倒　恶慧忍烦恼　远离此十事　证得第五地

९.६. अभिमुखी भूमिः

दानशीलक्षमावीर्यध्यानप्रज्ञाप्रपूरणात्।
शिष्यखड्गस्पृहात्रासचेतसां परिवर्जकः॥५८॥

སྦྱིན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བཟོད་བརྩོན་འགྲུས། །བསམ་གཏན་ཤེས་རབ་རབ་རྫོགས་པས། །
སློབ་མ་དང་ནི་བསེ་རུ་ལ། །དགའ་དང་སྐྲག་པའི་སེམས་སྤངས་པས། །

施戒忍精进　静虑慧圆满　于弟子麟喻　舍喜舍怖心

याचितोऽनवलीनश्च सर्वत्यागेऽप्यदुर्मनाः।
कृशोऽपि नार्थिनां क्षेप्ता षष्ठीं भूमिं समश्नुते॥५९॥

བསླངས་ན་མི་ཞུམ་བདོག་པ་ཀུན། །བཏང་ཡང་མི་དགའ་མེད་པ་དང་། །
དབུལ་ཡང་སློང་བ་མི་སྤོང་བས། །ས་ནི་དྲུག་པ་ཡང་དག་འཐོབ། །

见求无愁戚　尽舍无忧悔　虽贫不厌求　证得第六地

९.७. दूरङ्गमा भूमिः

आत्मसत्त्वग्रहो जीवपुद्गलोच्छेदशाश्वतः।
निमित्तहेत्वोः स्कन्धेषु धातुष्वायतनेषु च॥ ६० ॥
བདག་དང་སེམས་ཅན་འཛིན་པ་དང་། །སྲོག་དང་གང་ཟག་ཆད་རྟག་དང་། །
མཚན་མ་རྒྱུ་དང་ཕུང་པོ་དང་། །ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དག་དང་ནི། །
执我及有情　命与数取趣　断常及相因　蕴界并诸处

त्रैधातुके प्रतिष्ठानं सक्तिरालीनचित्तता।
रत्नत्रितयशीलेषु तद्दृष्ट्यभिनिवेशिता॥ ६१ ॥
ཁམས་གསུམ་པོ་ལ་གནས་དང་ཆགས། །སེམས་ནི་ཀུན་ཏུ་ཞུམ་པ་དང་། །
དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ། །དེར་ལྟ་བ་ཡི་མངོན་ཞེན་དང་། །
住三界贪著　其心遍怯退　于三宝尸罗　起彼见执著

शून्यतायां विवादश्च तद्विरोधश्च विंशतिः।
कलङ्का यस्य विच्छिन्नाः सप्तमीमेत्यसौ भुवम्॥ ६२ ॥
སྟོང་པ་ཉིད་ལ་རྩོད་པ་དང་། །དེ་དང་འགལ་བའི་ཉེས་པ་ནི། །
ཉི་ཤུ་གང་ལ་ཟད་པ་པ། །དེ་ཡིས་ས་ནི་བདུན་པ་འཐོབ། །
诤论于空性　违空性过失　由离此二十　便得第七地

त्रिविमोक्षमुखज्ञानं त्रिमण्डलविशुद्धता।
करुणामनना धर्मसमतैकनयज्ञता॥ ६३ ॥
རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་ཤེས་པ་དང་། །འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་དག་ཉིད་དང་། །
སྙིང་རྗེ་དང་ནི་རློམ་མེད་དང་། །ཆོས་མཉམ་ཉིད་དང་ཚུལ་གཅིག་ཤེས། །
知三解脱门　三轮皆清净　大悲无执著　法平等一理

अनुत्पादक्षमाज्ञानं धर्माणामेकधेरणा।
कल्पनायाः समुद्घातः संज्ञादृक्क्लेशवर्जनम्॥६४॥
མི་སྐྱེ་བ་དང་བཟོད་ཤེས་དང་། །ཆོས་རྣམས་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་སྟོན། །
རྟོག་པ་ཀུན་ཏུ་འཇོམས་པ་དང་། །འདུ་ཤེས་ལྟ་དང་ཉོན་མོངས་སྤོང་། །
知无生知忍　说诸法一相　灭除诸分别　离想见烦恼

शमथस्य च निध्यप्तिः कौशलं च विदर्शने।
चित्तस्य दान्तता ज्ञानं सर्वत्रप्रतिघाति च॥६५॥
ཞི་གནས་ངེས་པར་སེམས་པ་དང་། །ལྷག་མཐོང་ལ་ནི་མཁས་པ་དང་། །
སེམས་དུལ་བ་དང་ཐམས་ཅད་ལ། །ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། །
奢摩他定思　善毗钵舍那　内心善调伏　一切无碍智

सक्तेरभूमिर्यत्रेच्छं क्षेत्रान्तरगतिः समम्।
सर्वत्र स्वात्मभावस्य दर्शनं चेति विंशतिः॥६६॥
ཆགས་པའི་ས་མིན་གར་འདོད་པར། །ཞིང་གཞན་དུ་ནི་མཉམ་འགྲོ་དང་། །
ཀུན་ཏུ་བདག་གི་ངོ་བོ་ནི། །སྟོན་པ་ཉིད་དང་ཉི་ཤུ་འོ། །
非贪地随欲　等游诸佛土　一切善现身　共为二十种

९.८. अचला भूमिः

सर्वसत्त्वमनोज्ञानमभिज्ञाक्रीडनं शुभा।
बुद्धक्षेत्रस्य निष्पत्तिर्बुद्धसेवापरीक्षणे॥६७॥
སེམས་ཅན་ཀུན་ཡིད་ཤེས་པ་དང་། །མངོན་པར་ཤེས་པས་བརྩེ་བ་དང་། །
སངས་རྒྱས་ཞིང་བཟང་སྒྲུབ་པ་དང་། །ཡོངས་སུ་བརྟག་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་བསྟེན། །
知诸有情意　游戏诸神通　修微妙佛刹　观故亲近佛

अक्षज्ञानं जिनक्षेत्रशुद्धिर्मायोपमा स्थितिः।
संचिन्त्य च भवादानमिदं कर्माष्टधोदितम्॥ ६८॥

དབང་པོ་ཤེས་དང་རྒྱལ་བ་ཡི། །ཞིང་སྦྱོང་སྒྱུ་མ་ལྟར་གནས་དང་། །
བསམས་བཞིན་སྲིད་པ་ལེན་པ་དང་། །ལས་ནི་རྣམ་པ་འདི་བརྒྱད་བཤད། །

知根净佛土　安住如幻事　故思受三有　说此八种业

९.९. साधुमतो भूमिः

प्रणिधानान्यनन्तानि देवादीनां रूतज्ञता।
नदीव प्रतिभानानां गर्भावक्रान्तिरुत्तमा॥ ६९॥

སྨོན་ལམ་དག་ནི་མཐའ་ཡས་དང་། །ལྷ་ལ་སོགས་པའི་སྐད་ཤེས་དང་། །
སྤོབས་པ་ཆུ་བོ་ལྟ་བུ་དང་། །མངལ་དུ་འཇུག་པ་མཆོག་དང་ནི། །

无边诸誓愿　了知天等语　辩说如悬河　入胎最第一

कुलजात्योश्च गोत्रश्च परिवारस्य जन्मनः।
नैष्क्रम्यबोधिवृक्षाणां गुणपूरे स्वसम्पदः॥ ७०॥

རིགས་དང་རུས་དང་ཚོ་འབྲང་དང་། །འཁོར་དང་སྐྱེ་བ་དག་དང་ནི། །
ངེས་འབྱུང་བྱང་ཆུབ་ཤིང་རྣམས་དང་། །ཡོན་ཏན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཡིན། །

种姓族圆满　眷属及生身　出家菩提树　圆满诸功德

९.१०. धर्ममेधा भूमिः

नवभूमीरतिक्रम्य बुद्धभूमौ प्रतिष्ठते।
येन ज्ञानेन सा ज्ञेया दशमी बोधिसत्त्वभूः॥ ७१॥

ས་དགུ་འདས་ནས་ཡེ་ཤེས་ནི། །གང་གིས་སངས་རྒྱས་སར་གནས་པ། །
དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས། །བཅུ་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ། །

超过九地已　若智住佛地　应知此即是　菩萨第十地

प्रतिपक्षसम्भारः

प्रतिपक्षो ऽष्टधा ज्ञेयो दर्शनाभ्यासमार्गयोः।

ग्राह्यग्राहकविकल्पानामष्टानामुपशान्तये॥ ७२॥

མཐོང་དང་སྒོམ་པའི་ལམ་དག་ལ། །གཟུང་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་རྟོག་རྣམས། །

ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །གཉེན་པོ་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཅེས་བྱ། །

见修诸道中　所能取分别　由灭除彼故　说八种对治

१०-निर्याणप्रतिपत्तिः

उद्देशे समतायां च सत्त्वार्थे यत्नवर्जने।

अत्यन्ताय च निर्याणं निर्याणं प्राप्तिलक्षणम्॥ ७३॥

ཆེད་དུ་བྱ་དང་མཉམ་ཉིད་དང་། །སེམས་ཅན་དོན་དང་འབད་མེད་དང་། །

མཐའ་ལས་འདས་པར་ངེས་འབྱུང་དང་། །ཐོབ་པའི་མཚན་ཉིད་ངེས་འབྱུང་དང་། །

所为及平等　利有情无用　超二边出生　证得相出生

सर्वाकारज्ञतायां च निर्याणं मार्गगोचरम्।

निर्याणप्रतिपज्ज्ञेया सेयमष्टविधात्मिका॥ ७४॥

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་དང་། །ལམ་གྱི་ཡུལ་ཅན་ངེས་འབྱུང་སྟེ། །

རྣམ་པ་བརྒྱད་ཀྱི་བདག་ཉིད་འདི། །ངེས་འབྱུང་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ཤེས་བྱ། །

一切相智性　道有境出生　当知此八种　是出生正行

इत्यभिसमयालङ्कारे नाम प्रज्ञापारमितोपदेशशास्त्रे प्रथमाधिकारः।

ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ་ལས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་ཏེ་དང་པོའོ། །

现观庄严般若波罗蜜多教授论颂·一切相智品第一竟

मार्गज्ञताधिकारः द्वितीयः
རྣམ་པ་གཉིས་པ། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད།
道相智品第二

१-ध्यामीकरणतादीनि

ध्यामीकरणता भाभिर्देवानां योग्यतां प्रति।
विषयो नियतो व्याप्तिः स्वभावस्तस्य कर्म च॥ १॥
ལྷ་རྣམས་རུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །འོད་ཀྱིས་མོག་མོག་པོར་མཛད་དང་། །
ཡུལ་ངེས་པ་དང་ཁྱབ་པ་དང་། །རང་བཞིན་དང་ནི་དེ་ཡི་ལས། །
调伏诸天故　放光令隐暗　境决定普遍　本性及事业

२-श्रावकमार्गः

चतुर्णामार्यसत्यानामाकारानुपलम्भतः।
श्रावकाणामयं मार्गो ज्ञेयो मार्गज्ञतानये॥ २॥
ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ལ་ནི། །འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་དག་གི །
རྣམ་པ་མི་དམིགས་སྒོ་ནས་ནི། །ཉན་ཐོས་ལམ་འདི་ཤེས་པར་བྱ། །
道相智理中　由诸四圣谛　行相不可得　当知声闻道

रूपादिस्कन्धशून्यत्वाच्छून्यतानामभेदतः।
ऊस्माणौ ऽनुपलम्भेन तेषां मूर्धगतं मतम्॥ ३॥
འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ལམ་ལ་ནི། །གཟུགས་ལ་སོགས་པ་སྟོང་པའི་ཕྱིར། །
སྟོང་པ་ཉིད་རྣམས་དབྱེར་མེད་པས། །དྲོ་བ་དེ་དག་མི་དམིགས་པས། །
圣声闻道中　由色等空故　空无别为暖　由彼无所得

क्षान्तयस्तेषु नित्यादियोगस्थाननिषेधतः।
दश भूमीः समारभ्य विस्तरास्थानदेशनात्॥४॥
རྩེ་མོར་གྱུར་པ་དག་ཏུ་འདོད། །དེ་ལ་རྟག་ལ་སོགས་ཚུལ་གྱིས། །
གནས་པ་བཀག་པས་བཟོད་པ་རྣམས། །ས་བཅུ་དག་ལས་བརྩམས་ནས་ནི། །
许为至顶位　忍位于色等　破住常等理　依于十地等

अग्रधर्मगतं प्रोक्तमार्यश्रावकर्त्मनि।
तत्कस्य हेतोर्बुद्धेन बुद्धा धर्मासमीक्षणात्॥५॥
མི་གནས་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་ཡིས། །ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་བཤད་དེ། །
ཅི་ཕྱིར་ཞེ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས། །མཁྱེན་ནས་ཆོས་རྣམས་མ་གཟིགས་ཕྱིར། །
由广说无住　即名第一法　由佛以现智　不见诸法故

३-प्रत्येकबुद्धमार्गः

परोपदेशवैयर्थ्यं स्वयम्बोधात् स्वयम्भुवाम्।
गम्भीरता च ज्ञानस्य खड्गानामभिधीयते॥६॥
རང་བྱུང་བདག་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། །གཞན་གྱིས་བསྟན་ཡང་མི་དགོས་ལ། །
བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ནི། །ཟབ་པ་ཉིད་དུ་མངོན་པར་བརྗོད། །
自觉自证故　亦不依他教　是故当宣说　麟喻智甚深

शुश्रूषा यस्या यस्यार्थे यत्र यत्र यथा यथा।
स सो ऽर्थः ख्यात्यशब्दो ऽपि तस्य तस्य तथा तथा॥७॥
གང་གང་དོན་ནི་གང་གང་ལ། །ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་ཉན་འདོད་པ། །
དེ་དེ་ལ་དོན་དེ་དང་དེ། །སྒྲ་མེད་ཀྱང་དེ་དེ་ལྟར་སྣང་། །
若谁于何义　欲闻如何说　于彼彼彼义　无声如是现

ग्राह्यार्थकल्पनाहानाद् ग्राहकस्याप्रहाणतः।
आधारतश्च विज्ञेयः खड्गमार्गस्य संग्रहः॥८॥
གཟུང་དོན་རྟོག་པ་སྤོང་ཕྱིར་དང་། །འཛིན་པ་མི་སྤོང་ཕྱིར་དང་ནི། །
རྟེན་གྱིས་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་ལམ། །ཡང་དག་བསྡུས་པར་ཤེས་པར་བྱ། །
远所取分别　未离能取故　当知由所依　摄为麟喻道

प्रज्ञप्तेरविरोधेन धर्मतासूचनाकृतिः।
ऊष्मगं मूर्धगं रूपाद्यहानादिप्रभावितम्॥९॥
བཏགས་པའི་ཆོས་ཉིད་མི་འགལ་བར། །སྟོན་པའི་རྣམ་པ་དྲོད་གྱུར་པ། །
རྩེ་མོར་གྱུར་པ་གཟུགས་ལ་སོགས། །འགྲིབ་པ་མེད་ལ་སོགས་པས་ཕྱེ། །
开阐假法性　无违相为暖　顶由达色等　无灭等所显

अध्यात्मशून्यताद्याभी रूपादेरपरिग्राहात्।
क्षान्ती रूपाद्यनुत्पादाद्याकारैरग्रधर्मता॥१०॥
ནང་སྟོང་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཡིས། །གཟུགས་སོགས་མི་འཛིན་ཕྱིར་བཟོད་པ། །
གཟུགས་སོགས་སྐྱེ་བ་མེད་སོགས་ཀྱི། །རྣམ་པ་ཅན་ནི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག །
忍由内空等　不执色等故　色等无生等　相为第一法

४-बोधिसत्त्वमार्गः

क्षान्तिज्ञानक्षणैः सत्यं सत्यं प्रति चतुर्विधैः।
मार्गज्ञतायां दृङ्मार्गः सानुशंसो ऽयमुच्यते॥११॥
བདེན་དང་བདེན་ལ་བཟོད་པ་དང་། །ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་རྣམ་བཞི་ཡིས། །
ལམ་ཤེས་ཉིད་ལ་མཐོང་བའི་ལམ། །ཕན་ཡོན་བཅས་པ་འདི་བཤད་དོ། །
由谛与谛上　忍智四刹那　说此道相智　见道具功德

आधाराधेयता ऽभावात्तथताबुद्धयोर्मिथः।
पर्यायेणाननुज्ञानं महत्ता सा ऽप्रमाणता॥ १२॥
དེ་བཞིན་ཉིད་དང་སངས་རྒྱས་དག །ཕན་ཚུན་རྟེན་པ་རྟེན་མེད་ཕྱིར། །
རྣམ་གྲངས་ཁས་མི་ལེན་པ་དང་། །ཆེན་པོ་ཚད་མ་མེད་བཅས་དང་། །
真如与诸智　无互能所依　故不许差别　广大无能量

परिमाणान्तता ऽभावो रूपादेरवधारणम्।
तस्यां स्थितस्य बुद्धत्वे ऽनुद्ग्रहात्यागतादयः॥ १३॥
ཚད་མེད་པ་དང་མཐའ་མེད་དང་། །དེར་གནས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ། །
སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་ངེས་འཛིན་དང་། །བླང་མེད་དོར་བ་མེད་སོགས་དང་། །
无量无二边　住彼于色等　执为佛自性　无取无舍等

मैत्र्यादि शून्यता प्राप्तिर्बुद्धत्वस्य परिग्रहः।
सर्वस्य व्यवदानस्य सर्वाधिव्याधिशातनम्॥ १४॥
བྱམས་ལ་སོགས་དང་སྟོང་ཉིད་དང་། །སངས་རྒྱས་ཉིད་ནི་འཐོབ་པ་དང་། །
རྣམ་པར་བྱང་ཀུན་ཡོངས་བསྡུས་དང་། །ཉམ་ང་བ་དང་ནད་ཀུན་སེལ། །
慈等及空性　证得佛陀性　遍摄诸净法　除遣诸苦病

निर्वाणग्राहशान्तत्वं बुद्धेभ्यो रक्षणादिकम्।
अप्राणिवधमारभ्य सर्वाकारज्ञतानये॥ १५॥
མྱ་ངན་འདས་འཛིན་ཞི་ཉིད་དང་། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱོང་ལ་སོགས། །
སྲོག་མི་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པ། །རྣམ་པ་ཀུན་མཁྱེན་ཚུལ་ལ་ནི། །
灭除涅槃执　诸佛守护等　不杀害生等　一切相智理

स्वयं स्थितस्य सत्त्वानां स्थापनं परिणामनम्।

दानादीनां च सम्बोधाविति मार्गज्ञताक्षणाः॥ १६॥

བདག་ཉིད་གནས་ཏེ་སེམས་ཅན་དག །འགོད་དང་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ། །

རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྔོ་བ། །ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ། །

自住立有情　所修布施等　回向大菩提　是道智刹那

५-भावनामार्गकारित्रम्

सर्वतो दमनं नाम सर्वतः क्लेशनिर्जयः।

उपक्रमाविषह्यत्वं बोधिराधारपूज्यता॥ १७॥

ཀུན་ནས་ཞི་དང་ཐམས་ཅད་ལ། །འདུད་དང་ཉོན་མོངས་ལས་རྒྱལ་དང་། །

གནོད་པས་བརྫི་བ་མེད་ཉིད་དང་། །བྱང་ཆུབ་དང་ནི་རྟེན་མཆོད་ཉིད། །

遍息敬一切　能胜诸烦恼　怨敌不能害　菩提供养依

सास्रवो भावनामार्गः

६-भावनामार्गाधिमुक्तिः

अधिमुक्तिस्त्रिधा ज्ञेया स्वार्था च स्वपरार्थिका।

परार्थिकैवेत्येषा च प्रत्येकं त्रिविधेष्यते॥ १८॥

མོས་པ་རང་གི་དོན་དང་ནི། །རང་གཞན་དོན་དང་གཞན་དོན་དང་། །

རྣམ་གསུམ་ཤེས་བྱ་དེ་ཡང་ནི། །ཆུང་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་སྟེ། །

胜解谓自利　俱利及利他　当知此三种　各有下中上

मृद्वी मध्याधिमात्रा च मृदुमृद्वादिभेदतः।

सा पुनस्त्रिबिधेत्येवं सप्तविंशतिधा मता॥ १९॥

སོ་སོར་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འདོད། །ཆུང་ངུའི་ཆུང་སོགས་དབྱེ་བ་ཡིས། །

དེ་ཡང་རྣམ་གསུམ་དེ་ལྟར་ན། །རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་བདུན་དུ་འདོད། །

别别为三品　又以下下等　复各分为三　共二十七种

७-भावनामार्गाधिमुक्तस्य स्तुतिः स्तोभः प्रशंसा च

स्तुतिः स्तोभः प्रशंसा च प्रज्ञापारमितां प्रति।
अधिमोक्षस्य मात्राणां नवकैस्त्रिभिरिष्यते॥२०॥

ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་ལ། །མོས་པའི་གནས་སྐབས་རྣམས་ལ་ནི། །
དགུ་ཚན་གསུམ་གྱིས་བསྟོད་པ་དང་། །བཀུར་བ་དང་ནི་བསྔགས་པར་འདོད། །

般若波罗蜜　于诸胜解位　由三种九聚　赞事及称扬

८-परिणामना

विशेषः परिणामस्तु तस्य कारित्रमुत्तमम्।
नोपलम्भाकृतिश्चासावविपर्यासलक्षणः॥२१॥

ཡོངས་སུ་བསྔོ་བ་ཁྱད་པར་ཅན། །དེ་ཡི་བྱེད་པ་མཆོག་ཡིན་ནོ། །
དེ་ནི་དམིགས་མེད་རྣམ་པ་ཅན། །ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་མཚན་ཉིད་དོ། །

殊胜遍回向　其作用最胜　无所得行相　不颠倒体性

विविक्तो बुद्धपुण्यौघस्वभावस्मृतिगोचरः।
सोपायश्चानिमित्तश्च बुद्धैरभ्यनुमोदितः॥२२॥

དབེན་དང་སངས་རྒྱས་བསོད་ནམས་ཚོགས། །རང་བཞིན་དྲན་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན། །
ཐབས་བཅས་མཚན་མ་མེད་པ་དང་། །སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་དང་། །

远离佛福品　自性念行境　有方便无相　诸佛所随喜

त्रैधातुकाप्रपन्नश्च परिणामोऽपरस्त्रिधा।
मृदुर्मध्योऽधिमात्रश्च महापुण्योदयात्मकः॥२३॥

ཁམས་གསུམ་གཏོགས་པ་མ་ཡིན་དང་། །ཆུང་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཡི། །
བསྔོ་བ་གཞན་ནི་རྣམ་གསུམ་པོ། །བསོད་ནམས་ཆེ་འབྱུང་བདག་ཉིད་དོ། །

不系于三界　下中及上品　是余三回向　生大福为性

९-अनुमोदना

उपायानुपलम्भाभ्यां शुभमूलानुमोदना।

अनुमोदे मनस्कारभावनेह विधीयते॥२४॥

ཐབས་དང་མི་དམིགས་པ་དག་གིས། །དགེ་བའི་རྩ་ལ་ཡི་རང་བ། །

རྗེས་སུ་ཡི་རང་ཡིད་བྱེད་པ། །བསྒོམ་པ་ཡིན་པར་འདིར་བརྗོད་དོ། །

由方便无得　随喜诸善根　是此中所说　修随喜作意

अनास्रवो भावनामार्गः

१०-अभिनिर्हारः

स्वभावः श्रेष्ठता तस्य सर्वस्यानभिसंस्कृतिः।

नोपलम्भेन धर्माणामर्पणा च महार्थता॥२५॥

དེ་ཡི་ངོ་བོ་ཉིད་མཆོག་ཉིད། །ཀུན་ལ་མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད། །

ཆོས་རྣམས་དམིགས་སུ་མེད་པར་ནི། །གཏོད་པར་བྱེད་པ་དོན་ཆེན་ཉིད། །

此自性殊胜　一切无作行　立法不可得　是大义利性

११-अत्यन्तविशुद्धिः

बुद्धसेवा च दानादिरुपाये यच्च कौशलम्।

हेतवो ऽत्राधिमोक्षस्य धर्मव्यसनहेतवः॥२६॥

སངས་རྒྱས་བསྟེན་དང་སྦྱིན་སོགས་དང་། །ཐབས་ལ་མཁས་པ་གང་ཡིན་པ། །

འདི་ལ་མོས་པའི་རྒྱུ་དག་ཡིན། །ཆོས་ཀྱིས་ཕོངས་པའི་རྒྱུ་དག་ནི། །

依佛及施等　善巧诸方便　此是胜解因　诸法衰损因

मारािधिष्ठानगम्भीरधर्मतानधिमुक्तते।
स्कन्धाद्यभिनिवेशश्च पापमित्रपरिग्रहः॥२७॥
བདུད་ཀྱིས་ཟིན་པས་ཀྱིས་ནོན་པ་དང་། །ཟབ་མོའི་ཆོས་ལ་མ་མོས་དང་། །
ཕུང་པོ་ལ་སོགས་མངོན་ཞེན་དང་། །སྡིག་པའི་གྲོགས་པོས་ཡོངས་ཟིན་པའོ། །
谓魔所魅著　不信解深法　执著五蕴等　恶友所摄持

फलशुद्धिश्च रूपादिशुद्धिरेव तयोर्द्वयोः।
अभिन्नाच्छिन्नता यस्मादिति शुद्धिरुदीरिता॥२८॥
འབྲས་བུ་དག་པ་གཟུགས་ལ་སོགས། །དག་པ་ཉིད་དེ་གང་གི་ཕྱིར། །
དེ་གཉིས་ཐ་དད་མ་ཡིན་ཞིང་། །བཅད་དུ་མེད་པས་དག་པར་བརྗོད། །
果法清净性　即色等清净　以彼二无异　不可分故净

क्लेशज्ञेयत्रिमार्गस्य शिष्यखड्गजिनौरसाम्।
हानाद्विशुद्धिरात्यन्तिकी तु बुद्धस्य सर्वथा॥२९॥
ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱ་ལམ་གསུམ་གྱི། །ཉམས་ཕྱིར་སློབ་མ་བསེ་རུ་དང་། །
རྒྱལ་སྲས་རྣམས་ཀྱི་དག་པ་སྟེ། །སངས་རྒྱས་རྣམ་ཀུན་ཤིན་ཏུ་བ། །
惑所知三道　断故为弟子　麟喻佛子净　佛一切最净

मृदुमृद्वादिको मार्गः शुद्धिर्नवसु भूमिषु।
अधिमात्राधिमात्रादेर्मलस्य प्रतिपक्षतः॥३०॥
ས་དགུ་ལ་ནི་ཆེན་པོ་ཡི། །ཆེན་པོ་ལ་སོགས་དྲི་མ་ཡི། །
གཉེན་པོ་ཆུང་ངུའི་ཆུང་ངུ་ལ། །སོགས་པའི་ལམ་ནི་དག་པ་ཡིན། །
对治九地中　上上等诸垢　谓由下下等　诸道能清净

त्रिधातुप्रतिपक्षत्वं समता मानमेययोः।
मार्गस्य चेष्यते तस्य चोद्यस्य परिहारतः॥३१॥

དེ་ལ་གླན་ཀ་སྤྲངས་པ་ཡིས། །ལམ་ནི་འཇལ་དང་གཞལ་བྱ་དག །
མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཁམས་གསུམ་གྱི། །གཉེན་པོ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ཡིན། །

由断诤门中　道能量所量　由是平等性　遍对治三界

इत्यभिसमयालङ्कारे नाम प्रज्ञापारमितोपदेशशास्त्रे द्वितीयाधिकारः।

ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཅེས་བྱ་བ་ལས། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་ཏེ་གཉིས་པའོ། །

现观庄严般若波罗蜜多教授论颂·道相智品第二竟

सर्वज्ञताधिकारः तृतीयः

སྐབས་གསུམ་པ། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད།

一切智品第三

१-प्रज्ञया न भवे स्थानम्

२-कृपया न शमे स्थितिः

नापरे न परे तीरे नान्तराले तयोः स्थिता।

अध्वनां समताज्ञानात् प्रज्ञापारमिता मता॥ १ ॥

ཚུ་རོལ་ཕ་རོལ་མཐའ་ལ་མིན། །དེ་དག་བར་ན་མི་གནས་པ། །

དུས་རྣམས་མཉམ་པ་ཉིད་ཤེས་ཕྱིར། །ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པར་འདོད། །

非此岸彼岸　不住其中间　知三世平等　故名般若度

३-अनुपायेन दूरत्वम्

४-उपायेनाविदूरता

अनुपायेन दूरं सा सनिमित्तोपलम्भतः।

उपायकौशलेनास्याः सम्यगासन्नतोदिता॥ २ ॥

དེ་ནི་མཚན་མར་དམིགས་སྒོ་ནས། །ཐབས་མ་ཡིན་པས་རིང་བ་སྟེ། །

དེ་ནི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཡིས། །ཡང་དག་ཉེ་བ་ཉིད་དུ་བཤད། །

彼由缘相门　非方便故远　由善巧方便　即说为邻近

५-विपक्षः

रुपादिस्कन्धशून्यत्वे धर्मेषु त्र्यध्वगेषु च।

दानादौ बोधिपक्षेषु चर्यासंज्ञा विपक्षता॥ ३॥

གཟུགས་སོགས་ཕུང་པོ་སྟོང་ཉིད་དང་། །དུས་གསུམ་གཏོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་དང་། །

སྦྱིན་སོགས་བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་རྣམས་ལ། །སྤྱོད་པའི་འདུ་ཤེས་མི་མཐུན་ཕྱོགས། །

色蕴等空性　三世所系法　施等菩提分　行想所治品

६-प्रतिपक्षः

दानादिष्वनहंकारः परेषां तन्नियोजनम्।

सङ्गकोटिनिषेधो ऽयं सूक्ष्मः सङ्गो जिनादिषु॥ ४॥

སྦྱིན་ལ་སོགས་ལ་ངར་འཛིན་མེད། །གཞན་དག་དེ་ལ་སྦྱོར་བྱེད་པ། །

དེ་ནི་ཆགས་པའི་མཐའ་འགོག་པས། །རྒྱལ་ལ་སོགས་ལ་ཆགས་པ་ཕྲ། །

施等无我执　于此令他行　此灭贪著边　执佛等微细

तद्गाम्भीर्यं प्रकृत्यैव विवेकाद्धर्मपद्धतेः।

एकप्रकृतिकं ज्ञानं धर्माणां सङ्गवर्जनम्॥ ५॥

ཆོས་ཀྱི་ལམ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས། །དབེན་པའི་ཕྱིར་ན་དེ་ཟབ་ཉིད། །

ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གཅིག་པར་ནི། །ཤེས་པས་ཆགས་པ་སྤོང་བ་ཡིན། །

法道最甚深　自性远离故　知诸法性一　故能断贪著

दृष्टादिप्रतिषेधेन तस्या दुर्बोधतोदिता।

रूपादिभिरविज्ञानात् तदचिन्त्यत्वमिष्यते॥ ६॥

མཐོང་བ་ལ་སོགས་བཀག་པ་ཡིས། །དེ་ནི་རྟོགས་པར་དཀའ་བར་བཤད། །

གཟུགས་ལ་སོགས་པ་མི་ཤེས་ཕྱིར། །དེ་ནི་བསམ་མི་ཁྱབ་པར་འདོད། །

由遣除见等　故说难通达　色等不可知　故为不思议

एवं कृत्वा यथोक्तो वै ज्ञेयः सर्वज्ञतानये।
अयं विभागो निःशेषो विपक्षप्रतिपक्षयोः॥७॥
དེ་ལྟར་ཀུན་ཤེས་ཉིད་ལུགས་ལ། །མི་མཐུན་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་དག་གི །
རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མ་ལུས་པ། །ཇི་སྐད་བཤད་པ་འདིར་ཤེས་བྱ། །
如是一切智　所治能治品　无余诸差别　当知如经说

७-प्रयोगः

रुपादौ तदनित्यादौ तदपूरिप्रपूरयोः।
तदसङ्गत्वे चर्यायाः प्रयोगः प्रतिषेधतः॥८॥
གཟུགས་སོགས་དེ་མི་རྟག་སོགས་དང་། །དེ་མ་རྫོགས་དང་རབ་རྫོགས་དང་། །
དེ་ལ་ཆགས་པ་མེད་ཉིད་ལ། །སྤྱོད་པ་བཀག་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། །
色等无常等　未圆满圆满　及于无贪性　破实行加行

अविकारो न कर्त्ता च प्रयोगो दुष्करस्त्रिधा।
यथाभव्य फलप्राप्तेरवन्ध्यो ऽभिमतश्च सः॥९॥
अपरप्रत्ययो यश्च सप्तधा ख्यातिवेदकः।
མི་འགྱུར་བྱེད་པོ་མེད་ཉིད་དང་། །བྱ་དཀའ་རྣམ་གསུམ་སྦྱོར་བ་དང་། །
སྐལ་བ་ཇི་བཞིན་འབྲས་ཐོབ་པས། །འབྲས་ཡོད་འདོད་པ་དེ་དང་ནི། །
གཞན་ལ་རག་ལས་མིན་གང་དང་། །སྣང་བ་རྣམ་བདུན་ཤེས་བྱེད་དོ། །
不变无造者　三难行加行　如根性得果　故许为有果
不依仗于他　证知七现事

८-समता

चतुर्धा ऽमनना तस्य रूपादौ समता मता॥१०॥
གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རློམ་མེད་པ། །རྣམ་བཞི་དེ་ཡི་མཉམ་པ་ཉིད། །
不执著色等　四种平等性

९-दर्शनमार्गः

धर्मज्ञानान्वयज्ञानक्षान्तिज्ञानक्षणात्मकः।
दुःखादिसत्ये दृङ्मार्ग एष सर्वज्ञतानय॥ ११॥
སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་བདེན་པ་ལ། ཆོས་ཤེས་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་དང་། །
བཟོད་ཤེས་སྐད་ཅིག་བདག་ཉིད་འདི། །ཀུན་ཤེས་ཚུལ་ལ་མཐོང་བའི་ལམ། །
苦等诸圣谛　法智及类智　忍智刹那性　一切智见道

रूपं न नित्यं नानित्यमतीतान्तं विशुद्धकम्।
अनुत्पन्नानिरुद्धादि व्योमाभं लेपवर्जितम्॥ १२॥
གཟུགས་རྟག་མ་ཡིན་མི་རྟག་མིན། །མཐའ་ལས་འདས་དང་རྣམ་དག་དང་། །
མ་སྐྱེས་མ་འགགས་ལ་སོགས་དང་། །མཁའ་འདྲ་ཆགས་པ་སྤངས་པ་དང་། །
色非常无常　出二边清净　无生无灭等　如虚空离贪

परिग्रहेण निर्मुक्तमव्याहारं स्वभावतः।
प्रव्याहारेण नास्यार्थः परेषु प्राप्यते यतः॥ १३॥
ཡོངས་སུ་འཛིན་ལས་གྲོལ་བ་དང་། །ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བརྗོད་མེད་དང་། །
གང་ཕྱིར་འདི་དོན་བརྗོད་པ་ཡིས། །གཞན་ལ་སྦྱིན་དུ་མེད་པ་དང་། །
脱离诸摄持　自性不可说　由宣说此义　不能惠施他

नोपलम्भकृदत्यन्तविशुद्धिर्व्याध्यसम्भवः।
अपायोच्छित्त्यकल्पत्वे फलसाक्षात्क्रियां प्रति॥ १४॥
དམིགས་པ་མེད་པར་བྱེད་པ་དང་། །ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་ནད་མི་འབྱུང་། །
ངན་སོང་ཆད་དང་འབྲས་བུ་ནི། །མངོན་དུ་བྱ་ལ་མི་རྟོག་ཉིད། །
皆悉不可得　毕竟净无病　断除诸恶趣　证果无分别

असंसर्गौ निमित्तैश्च वस्तुनि व्यञ्जने द्वये।
ज्ञानस्य या चानुत्पत्तिरिति सर्वज्ञताक्षणाः ॥ १५ ॥
མཚན་མ་དག་དང་མི་འབྲེལ་དང་། །དངོས་དང་མིང་དང་གཉིས་པོ་ལ། །
ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ནི། །ཀུན་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ། །
不系属诸相　于义名二种　其识无有生　一切智刹那

इति सेयं पुनः सेयं सेयं खलु पुनस्त्रिधा।
अधिकारत्रयस्यैषा समाप्तिः परिदीपिता ॥ १६ ॥
དེ་ལྟར་འདི་དང་ཡང་འདི་དང་། །ཡང་འདི་ཡིན་ཏེ་རྣམ་གསུམ་པོ། །
འདི་ནི་གནས་སྐབས་གསུམ་པོ་དག །རྫོགས་པར་ཡོངས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན། །
如是此及此　又此三段文　当知即显示　此三品圆满

इत्यभिसमयालङ्कारे नाम प्रज्ञापारमितोपदेशशास्त्रे तृतीयाधिकारः।
ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཅེས་བྱ་
བ་ལས།ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་ཏེ་གསུམ་པའོ།།
现观庄严般若波罗蜜多教授论颂·一切智品第三竟

सर्वाकाराभिसम्बोधाधिकारः चतुर्थः

སྐབས་བཞི་པ། རྣམ་ཀུན་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བསྟན་པ། །

圆满一切相现观品第四

१-आकाराः

वस्तुज्ञानप्रकाराणामाकारा इति लक्षणम्।
सर्वज्ञतानां त्रैविध्यात् त्रिविधा एव ते मताः॥१॥
གཞི་ཤེས་པ་ཡི་བྱེ་བྲག་རྣམས། །རྣམ་པ་ཞེས་བྱ་མཚན་ཉིད་དེ། །
ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་ནི་རྣམ་གསུམ་ཕྱིར། །དེ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འདོད། །
一切智差别　行相为能相　由三种智故　许行相为三

असदाकारमारभ्य यावन्निश्चलताकृतिः।
चत्वारः प्रतिसत्यं ते मार्गे पञ्चदश स्मृताः॥२॥
མེད་པའི་རྣམ་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། །མི་གཡོ་བ་ཡི་རྣམ་པའི་བར། །
བདེན་པ་སོ་སོ་ལ་བཞི་དང་། །ལམ་ལ་དེ་ནི་བཅོ་ལྔར་བཤད། །
始从无边相　乃至无动相　三谛各有四　道中说十五

हेतौ मार्गे च दुःखे च निरोधे च यथाक्रमम्।
अष्टौ ते सप्त पञ्चेति षोडशेति च कीर्तिताः॥३॥
རྒྱུ་དང་ལམ་དང་སྡུག་བསྔལ་དང་། །འགོག་པ་ལ་ནི་གོ་རིམ་བཞིན། །
དེ་དག་བརྒྱད་དང་བདུན་དང་ནི། །ལྔ་དང་བཅུ་དྲུག་ཅེས་བསྒྲགས་སོ། །
于因道及苦　灭中如次第　说彼有八七　五及十六相

स्मृत्युपस्थानमारभ्य बुद्धत्वाकारपश्चिमाः।
शिष्याणां बोधिसत्त्वानां बुद्धानां च यथाक्रमम्॥४॥
དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ནས་བཟུང་སྟེ། །སངས་རྒྱས་རྣམ་པའི་མཐར་ཐུག་རྣམས། །
ལམ་གྱི་བདེན་པའི་རྗེས་མཐུན་པར། །ཀུན་མཁྱེན་གསུམ་དུ་དབྱེ་བས་ན། །
始从四念住　究竟诸佛相　道谛随顺中　由三智分别

सप्तत्रिंशच्चतुस्त्रिंशत्त्रिंशन्नव च ते मताः।
त्रिसर्वज्ञत्वभेदेन मार्गसत्यानुरोधतः॥५॥
སློབ་མ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་རིམ་བཞིན་ཏེ། །
སུམ་ཅུ་བདུན་དང་སུམ་ཅུ་བཞི། །སུམ་ཅུ་རྩ་དགུ་དག་ཏུ་བཞེད། །
弟子及菩萨　诸佛如次第　许为三十七　卅四三十九

कृताधिकारा बुद्धेषु तेषूप्तशुभमूलकाः।
मित्रैः सनाथाः कल्याणैरस्याः श्रवणभाजनम्॥६॥
སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ལྷག་པར་བྱས། །དེ་ལ་དགེ་བའི་རྩ་བ་བསྐྲུན། །
དགེ་བའི་བཤེས་ཀྱི་མགོན་བཅས་པ། །འདི་མཉན་པ་ཡི་སྣོད་ཡིན་ནོ། །
昔承事诸佛　佛所种善根　善知识摄受　是闻此法器

बुद्धोपासनसम्प्रश्नदानशीलादिचर्यया।
उद्ग्रहधारणादीनां भाजनत्वं सतां मतम्॥७॥
སངས་རྒྱས་བསྙེན་དང་ཀུན་འདྲི་དང་། །སྦྱིན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་སྤྱོད་པས། །
ལེན་དང་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པའི། །སྣོད་དུ་དམ་པ་རྣམས་བཞེད་དོ། །
亲近佛问答　及行施戒等　诸胜者许此　是受持等器

२-प्रयोगाः

रूपादिष्वनवस्थानात् तेषु योगनिषेधतः।
तत्तथतागम्भीरत्वात् तेषां दुरवगाहतः॥८॥
གཟུགས་ལ་སོགས་ལ་མི་གནས་ཕྱིར། །དེ་ལ་སྦྱོར་བ་བཀག་པའི་ཕྱིར། །
དེ་ཡི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཟབ་ཕྱིར། །དེ་རྣམས་གཏིང་དཔག་དཀའ་བའི་ཕྱིར། །
不住色等故　遮彼加行故　彼真如深故　此等难测故

तदप्रामाण्यतः कृच्छ्राच्चिरेण प्रतिबोधतः।
व्याकृतावविवर्त्यत्वे निर्याणे सनिरन्तरे॥९॥
དེ་དག་ཚད་ནི་མེད་ཕྱིར་དང་། །ཚེགས་ཆེན་ཡུན་རིང་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། །
ལུང་བསྟན་ཕྱིར་མི་ལྡོག་ཉིད་དང་། །ངེས་འབྱུང་བར་ཆད་མེད་བཅས་དང་། །
此等无量故　劬劳久证故　授记不退转　出离及无间

आसन्नबोधे क्षिप्रं च परार्थे ऽवृद्ध्यहानितः।
धर्माधर्माद्यदृष्टौ च रूपाचिन्त्याद्यदर्शने॥१०॥
བྱང་ཆུབ་ཉེ་དང་མྱུར་བ་དང་། །　གཞན་དོན་འཕེལ་མེད་འགྲིབ་མེད་ཕྱིར། །
ཆོས་དང་ཆོས་མིན་སོགས་མི་མཐོང་། །གཟུགས་སོགས་བསམ་མི་ཁྱབ་མི་མཐོང་། །
近菩提速疾　利他无增减　不见法非法　色等不思议

रूपादेस्तन्निमित्तस्य तद्भावस्याविकल्पकः।
फलरत्नप्रदाता च शुद्धकः सावधिश्च सः॥११॥
གཟུགས་སོགས་དེ་ཡི་མཚན་མ་དང་། །དེ་ཡི་ངོ་བོ་རྣམ་མི་རྟོག །
འབྲས་བུ་རིན་ཆེན་སྦྱིན་བྱེད་དང་། །དེ་ནི་དག་པ་མཚམས་དང་བཅས། །
色等诸行相　自性无分别　能与珍宝果　清净及结界

३-गुणाः

मारणां शक्तिहान्यादिश्चतुर्दशविधो गुणः।

བདུད་ཀྱི་མཐུ་བཅོམ་ལ་སོགས་པ། །ཡོན་ཏན་རྣམ་པ་བཅུ་བཞི་འོ། །

摧伏魔力等　十四种功德

४-दोषाः

दोषाश्च षड् विबोद्धव्याश्चतुर्भिर्दशकैः सह॥१२॥

སྐྱོན་ནི་བཅུ་ཚན་བཞིར་བཅས་པ། །དྲུག་ཏུ་ངེས་པར་རྟོགས་པར་བྱ། །

当知诸过失　有四十六种

५-लक्षणानि

लक्ष्यते येन तज्ज्ञेयं लक्षणं त्रिविधं च तत्।

ज्ञानं विशेषः कारित्रं स्वभावो यश्च लक्ष्यते॥१३॥

གང་གིས་མཚོན་དེ་མཚན་ཉིད་དུ། །ཤེས་བྱ་དེ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ། །

ཤེས་པ་ཁྱད་པར་བྱེད་པ་སྟེ། །ངོ་བོ་ཉིད་གང་མཚོན་བྱ་ཡང་། །

由何相当知　即性相分三　谓智胜作用　自性亦所相

तथागतस्य निर्वृत्तौ लोके चालुज्यनात्मके।

सत्त्वानां चित्तचर्यासु तत्संक्षेपे बहिर्गतौ॥१४॥

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་དང་། །འཇིག་རྟེན་འཇིག་མེད་བདག་ཉིད་དང་། །

སེམས་ཅན་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དང་། །དེ་བསྡུས་པ་དང་ཕྱིར་ལྡུས་དང་། །

知如来出现　世界无坏性　有情诸心行　心略及外散

अक्षयाकारतायां च सरागादौ प्रविस्तृते।
महद्गते ऽप्रमाणे च विज्ञाने चानिदर्शने॥ १५॥
མི་ཟད་པ་ཡི་རྣམ་པ་དང་། །ཆགས་བཅས་སོགས་དང་རྒྱ་ཆེན་དང་། །
ཆེན་པོར་གྱུར་དང་ཚད་མེད་དང་། །རྣམ་ཤེས་བསྟན་དུ་མེད་པ་དང་། །
知无尽行相　有贪等及无　广大无量心　识无见无对

अदृश्यचित्तज्ञाने च तदुन्मिञ्जादिसंज्ञकम्।
पुनस्तथताकारेण तेषां ज्ञानमतः परम्॥ १६॥
སེམས་བལྟར་མེད་དང་ཤེས་པ་དང་། །གཡོ་བ་ལ་སོགས་ཞེས་བྱ་དང་། །
དེ་ལས་གཞན་ཡང་དེ་དག་ནི། །དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས། །
及心不可见　了知心出等　除此等所余　知真如行相

तथतायां मुनेर्बोधतत्पराख्यानमित्ययम्।
सर्वज्ञताधिकारेण ज्ञानलक्षणसंग्रहः॥ १७॥
ཐུབ་པས་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་དེ། །གཞན་ལ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། །
ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་སྐབས་ཀྱི། །ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་བསྡུས་པ་ཡིན། །
能仁证真如　复为他开示　是摄一切智　品中诸智相

शून्यत्वे सानिमित्ते च प्रणीधानविवर्जिते।
अनुत्पादानिरोधादौ धर्मताया अकोपने॥ १८॥
སྟོང་ཉིད་མཚན་མ་མེད་བཅས་དང་། །སྨོན་པ་རྣམ་པར་སྤངས་པ་དང་། །
སྐྱེ་མེད་འགག་པ་མེད་སོགས་དང་། །ཆོས་ཉིད་རྣམ་པར་འཁྲུག་མེད་དང་། །
空性及无相　并舍弃诸愿　无生无灭等　法性无破坏

असंस्कारे ऽविकल्पे च प्रभेदालक्षणत्वयोः।
मार्गज्ञताधिकारेण ज्ञानलक्षणमिष्यते॥ १९॥
འདུ་མི་བྱེད་དང་རྣམ་མི་རྟོག །རབ་དབྱེ་མཚན་ཉིད་མེད་ཉིད་ལ། །
ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་ཀྱིས་ནི། །ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་བཞེད། །
无作无分别　差别无性相　道相智品中　许为诸智相

स्वधर्ममुपनिश्रित्य विहारे तस्य सत्कृतौ।
गुरुत्वे माननायां च तत्पूजा ऽकृतकत्वयोः॥ २०॥
དེ་ནི་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་བརྟེན་ནས། །གནས་དང་གུས་པར་བྱ་བ་དང་། །
བླ་མ་ཉིད་དང་མཉེས་པ་དང་། །དེ་ལ་མཆོད་དང་བྱེད་མེད་དང་། །
依真如法住　恭敬善知识　尊重及承事　供养无作用

सर्वत्र वृत्तिमज्ज्ञानमदृष्टस्य च दर्शकम्।
लोकस्य शून्यताकारशूचकज्ञापकाक्षगम्॥ २१॥
ཀུན་ཏུ་འཇུག་མཁྱེན་གང་ཡིན་དང་། །མ་མཐོང་སྟོན་པར་མཛད་པ་དང་། །
འཇིག་རྟེན་སྟོང་ཉིད་རྣམ་པ་དང་། །བརྗོད་དང་ཤེས་མཛད་མངོན་སུམ་མཛད། །
及了知遍行　能示现无见　世间真空相　说知及现见

अचिन्त्यशान्ततादर्शि लोकसंज्ञनिरोधि च।
ज्ञानलक्षणमित्युक्तं सर्वाकारज्ञतानये॥ २२॥
བསམ་མི་ཁྱབ་དང་ཞི་ཉིད་སྟོན། །འཇིག་རྟེན་འདུ་ཤེས་འགོག་པ་ལ། །
རྣམ་པ་ཀུན་མཁྱེན་ཚུལ་ལ་ནི། །ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅེས་བཤད་དོ། །
不思议寂静　世间灭想灭　一切相智中　是说诸智相

अचिन्त्यादिविशेषेण विशिष्टैः सत्यगोचरैः।
विशेषलक्षणं षड्भिर्दशभिश्चोदितं क्षणैः॥२३॥
བསམ་མི་ཁྱབ་སོགས་ཁྱད་པར་གྱིས། །ཁྱད་ཞུགས་བདེན་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན། །
སྐད་ཅིག་མ་ནི་བཅུ་དྲུག་གིས། །ཁྱད་པར་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་ཡིན། །
由难思等别　胜进谛行境　十六刹那心　说名殊胜相

अचिन्त्यातुल्यते मेयसंख्ययोः समतिक्रमौ।
सर्वार्यसंग्रहो विज्ञवेद्यासाधारणज्ञते॥२४॥
བསམ་མི་ཁྱབ་དང་མི་མཉམ་དང་། །གཞལ་དང་བགྲང་ལས་ཡང་དག་འདས། །
འཕགས་པ་ཀུན་བསྡུས་མཁས་པ་ཡིས། །རིག་བྱ་ཐུན་མོང་མིན་ཤེས་ཉིད། །
不思议无等　超越诸量数　摄圣智者了　证知诸不共

क्षिप्रज्ञान्यूनपूर्णत्वे प्रतिपत्समुदागमौ।
आलम्बनं च साधारं साकल्यं सम्परिग्रहः॥२५॥
ཤེས་མྱུར་བྲི་དང་གང་མེད་དང་། །སྒྲུབ་དང་ཡང་དག་འགྲུབ་པ་དང་། །
དམིགས་པ་རྟེན་དང་བཅས་པ་དང་། །མཐའ་དག་པ་དང་ཡོངས་འཛིན་དང་། །
通疾无增减　修行及正行　所缘与所依　一切并摄受

अनास्वादश्च विज्ञेयो विशेषः षोडशात्मकः।
विशेषमार्गौ मार्गेभ्यो येनान्येभ्यो विशिष्यते॥२६॥
རོ་མྱང་མེད་དང་ཁྱད་པར་ནི། །བཅུ་དྲུག་བདག་ཉིད་ཤེས་བྱ་སྟེ། །
གང་གིས་ལམ་ནི་གཞན་དག་ལས། །ཁྱད་དུ་འཕགས་པས་ཁྱད་པར་ལམ། །
及无味当知　十六殊胜性　由此胜余道　故名殊胜道

हितं सुखं च त्राणं च शरणं लयनं नृणाम्।
परायणं च द्वीपं च परिणायकसंज्ञकम्॥२७॥
ཕན་དང་བདེ་དང་སྐྱོབ་པ་དང་། །མི་རྣམས་ཀྱི་ནི་སྐྱབས་དག་དང་། །
གནས་དང་དཔུང་གཉེན་གླིང་དང་ནི། །ཡོངས་འདྲེན་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། །
作利乐济拔　诸人归依等　宅舍示究竟　洲渚及导师

अनाभोगं त्रिभिर्यानैः फलासाक्षात्क्रियात्मकम्।
पश्चिमं गतिकारित्रमिदं कारित्रलक्षणम्॥२८॥
ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་དང་ཐེག་གསུམ་གྱིས། །འབྲས་བུ་མངོན་སུམ་མི་བྱེད་དང་། །
ཐ་མ་རྟེན་གྱི་མཛད་པ་སྟེ། །འདི་ནི་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན། །
并任运所作　不证三乘果　最后作所依　此即作用相

क्लेशलिङ्गनिमित्तानां विपक्षप्रतिपक्षयोः।
विवेको दुष्करैकान्तावुद्देशो ऽनुपलम्भकः॥२९॥
ཉོན་མོངས་རྟགས་དང་མཚན་མ་དང་། །མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོ་དག །
དབེན་དང་དཀའ་དང་ངེས་པ་དང་། །ཆེད་དུ་བྱ་དང་མི་དམིགས་དང་། །
离烦恼状貌　障品及对治　难行与决定　所为无所得

निषिद्धाभिनिवेशश्च यश्चालम्बनसंज्ञकः।
विप्रत्ययो ऽविघाती च सो ऽपदागत्यजातिकः॥३०॥
མངོན་པར་ཞེན་པ་བཀག་པ་དང་། །དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་གང་ཡིན་དང་། །
མི་མཐུན་ཐོགས་པ་མེད་དང་དེ། །གཞི་མེད་འགྲོ་མེད་སྐྱེ་མེད་དང་། །
破一切执著　及名有所缘　不顺无障碍　无迹无去生

तथतानुपलम्भश्च स्वभावः षोडशात्मकः।
लक्षीव लक्ष्यते चेति चतुर्थं लक्षणं मतम्॥ ३१ ॥
དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་མི་དམིགས་དང་། །ངོ་བོ་ཉིད་བཅུ་དྲུག་བདག་ཉིད། །
མཚོན་བྱ་ལྟ་བུར་མཚོན་པས་ན། །མཚན་ཉིད་བཞི་པར་བཞེད་པ་ཡིན། །
真如不可得　此十六自性　由如所相事　许为第四相

६-मोक्षभागीयम्

अनिमित्तप्रदानादिसमुदागमकौशलम्।
सर्वाकारावबोधे ऽस्मिन् मोक्षभागीयमिष्यते॥ ३२ ॥
མཚན་མེད་རབ་ཏུ་སྦྱིན་ལ་སོགས། །ཡང་དག་སྒྲུབ་ལ་མཁས་པ་ནི། །
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་རྟོགས་འདི་ལ། །ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པར་འདོད། །
无相善施等　正行而善巧　一切相品中　谓顺解脱分

बुद्धाद्यालम्बना श्रद्धा वीर्यं दानादिगोचरम्।
स्मृतिराशयसम्पत्तिः समाधिरविकल्पना॥ ३३ ॥
སངས་རྒྱས་སོགས་དམིགས་དད་པ་དང་། །སྦྱིན་སོགས་སྤྱོད་ཡུལ་བརྩོན་འགྲུས་དང་། །
བསམ་པ་ཕུན་ཚོགས་དྲན་པ་དང་། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཏིང་འཛིན་དང་། །
缘佛等净信　精进行施等　意乐圆满念　无分别等持

धर्मेषु सर्वैराकारैर्ज्ञानं प्रज्ञेति पञ्चधा।
तीक्ष्णैः सुबोधा सम्बोधिर्दुर्बोधा मृदुभिर्मता॥ ३४ ॥
ཆོས་རྣམས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ། །ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་དང་རྣམ་ལྔ། །
རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་རྣོན་པོ་ཡིས། །རྟོགས་སླ་རྟུལ་པོས་རྟོགས་དཀའ་བཞེད། །
知一切诸法　智慧共为五　利易证菩提　许钝根难证

७-विर्वेधभागीयम्

आलम्बनं सर्वसत्त्वा ऊष्मणामिह शस्यते।
समचित्तादिराकारस्तेष्वेव दशधोदितः ॥ ३५ ॥

དྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པ་འདིར། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡིན་པར་བསྔགས། །
དེ་དག་ཉིད་ལ་སེམས་མཉམ་སོགས། །རྣམ་པ་དག་ནི་བཅུར་བཤད་དོ། །

此暖等所缘　赞一切有情　缘彼心平等　说有十种相

स्वयं पापान्निवृत्तस्य दानाद्येषु स्थितस्य च।
तयोर्नियोजनान्येषां वर्णवादानुकूलते ॥ ३६ ॥

བདག་ཉིད་སྡིག་པ་ལས་ལྡོག་ཅིང་། །སྦྱིན་ལ་སོགས་ལ་གནས་པས་གཞན། །
དེ་དག་ལ་ནི་འགོད་པ་དང་། །བསྔགས་པ་བརྗོད་དང་མཐུན་པ་ཉིད། །

自灭除诸恶　安住布施等　亦令他住彼　赞同法为顶

मूर्धगं स्वपराधारं सत्यज्ञानं तथा क्षमा।
तथाग्रधर्मा विज्ञेयाः सत्त्वानां पाचनादिभिः ॥ ३७ ॥

རྩེར་གྱུར་དེ་བཞིན་བཟོད་པ་ནི། །རང་གཞན་རྟེན་ཅན་བདེན་ཤེས་པ། །
ཆོས་མཆོག་དེ་བཞིན་སེམས་ཅན་རྣམས། །སྨིན་བྱེད་སོགས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ། །

如是当知忍　自他住圣谛　如是第一法　成熟有情等

८-अवैवर्तिको गणः

निर्वेधाङ्गान्युपादाय दर्शनाभ्यासमार्गयोः।
ये बोधिसत्त्वा वर्तन्ते सो ऽत्रावैवर्तिको गणः ॥ ३८ ॥

ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་ནས་བཟུང་སྟེ། །མཐོང་དང་སྒོམ་པའི་ལམ་དག་ལ། །
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་དག་གནས། །དེ་འདིར་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ཚོགས། །

从顺抉择分　见修诸道中　所住诸菩萨　是此不退众

रूपादिभ्यो निवृत्त्याद्यैर्लिङ्गैर्विंशतिधेरितैः।
निर्वेधाङ्गशितस्येदमवैवर्तिकलक्षणम्॥३९॥
གཟུགས་ལ་སོགས་ལས་ལྡོག་སོགས་རྟགས། །རྣམ་པ་ཉི་ཤུར་བརྗོད་པ་ཡིས། །
ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་ལ་གནས་པའི། །ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་མཚན་ཉིད་འདི། །
由说于色等　转等二十相　即住抉择分　所有不退相

रूपादिभ्यो निवृत्तिश्च विचिकित्सा ऽक्षणक्षयो।
आत्मनः कुशलस्थस्य परेषां तन्नियोजनम्॥४०॥
གཟུགས་ལ་སོགས་ལས་ལྡོག་པ་དང་། །ཐེ་ཚོམ་མི་དལ་ཟད་པ་དང་། །
བདག་ཉིད་དགེ་བ་ལ་གནས་ཤིང་། །གཞན་དག་དེ་ལ་འགོད་པ་དང་། །
由于色等转　尽疑惑无暇　自安住善法　亦令他安住

पराधारं च दानादि गम्भीरे ऽर्थे ऽप्यकांक्षणम्।
मैत्रं कायाद्यसंवासः पंचधावरणेन च॥४१॥
གཞན་གྱི་རྟེན་ཅན་སྦྱིན་སོགས་དང་། །ཟབ་མོའི་དོན་ལའང་སོམ་ཉི་མེད། །
བྱམས་ལུས་སོགས་དང་སྒྲིབ་པ་ནི། །རྣམ་པ་ལྔ་དང་མི་འགྲོགས་དང་། །
于他行施等　深义无犹豫　身等修慈行　不共五盖住

सर्वानुशयहानं च स्मृतिसम्प्रज्ञता शुचि।
चीवरादि शरीरे च कृमीणामसमुद्भवः॥४२॥
བག་ལ་ཉལ་ཀུན་འཇོམས་པ་དང་། །དྲན་པ་དང་ནི་ཤེས་བཞིན་དང་། །
གོས་ལ་སོགས་པ་གཙང་བ་དང་། །ལུས་ལ་སྲིན་བུ་རྣམས་མི་འབྱུང་། །
摧伏诸随眠　具正念正知　衣等恒洁净　身不生诸虫

चित्ताकौटिल्यमादानं धूतस्यामत्सरादिता।
धर्मतायुक्तगामित्वं लोकार्थं नरकैषणा॥४३॥
ཀྱུ་གྱུ་མེད་སེམས་སྦྱངས་པ་དང་། །ལེན་དང་སེར་སྣ་མེད་སོགས་དང་། །
ཆོས་ཉིད་ལྡན་པར་འགྲོ་ཉིད་དང་། །སེམས་ཅན་དོན་དུ་དམྱལ་ཚོལ་དང་། །
心无曲杜多　及无悭吝等　成就法性行　利他求地狱

परैरनेयता मारस्यान्यमार्गोपदेशिनः।
मार इत्येव बोधश्च चर्या बुद्धानुमोदिता॥४४॥
གཞན་གྱིས་དགྲི་བར་མི་བཏུབ་དང་། །ལམ་གཞན་ཉེ་བར་སྟོན་བདུད་ལ། །
བདུད་ཅེས་བྱ་བར་རྟོགས་པ་དང་། །སངས་རྒྱས་དགྱེས་པའི་སྤྱོད་པ་སྟེ། །
非他能牵引　魔开显似道　了知彼是魔　诸佛欢喜行

ऊष्ममूर्धसु सक्षान्तिष्वग्रधर्मेष्ववस्थितः।
लिङ्गैरमीभिर्विंशत्या सम्बोधेर्न निवर्तत्ते॥४५॥
རྟགས་ནི་ཉི་ཤུ་དེ་དག་གིས། །དྲོད་དང་རྩེ་མོ་བཟོད་བཅས་དང་། །
ཆོས་མཆོག་རྣམས་ལ་གནས་པ་ནི། །རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལས་མི་ལྡོག　།
由此二十相　诸住暖顶忍　世第一法众　不退大菩提

क्षान्तिज्ञानक्षणाः षट् च पञ्च पञ्च च दृक्पथे।
बोधिसत्त्वस्य विज्ञेयमवैवर्तिकलक्षणम्॥४६॥
མཐོང་བའི་ལམ་ལ་བཟོད་པ་དང་། །ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་ནི། །
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མི་ལྡོག་པའི། །མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ། །
见道中忍智　十六刹那心　当知此即是　菩萨不退相

रूपादिसंज्ञाव्यावृत्तिर्दार्ढ्यं चित्तस्य हीनयोः।
यानयोर्विनिवृत्तिश्च ध्यानाद्यङ्गपरिक्षयः॥४७॥
གཟུགས་སོགས་འདུ་ཤེས་ལྡོག་པ་དང་། །སེམས་བརྟན་ཐེག་པ་དམན་དག་ལས། །
རྣམ་ལྡོག་བསམ་གཏན་ལ་སོགས་པའི། །ཡན་ལག་ཡོངས་སུ་ཟད་པ་དང་། །
遣除色等想　心坚退小乘　永尽静虑等　所有诸支分

कायचेतोलघुत्वं च कामसेवाभ्युपायिकी।
सदैव ब्रह्मचारित्वमाजीवस्य विशुद्धता॥४८॥
ལུས་སེམས་ཡང་བ་ཉིད་དང་ནི། །འདོད་པ་སྤྱོད་ལ་ཐབས་མཁས་དང་། །
རྟག་ཏུ་ཚངས་པར་སྤྱོད་ཉིད་དང་། །འཚོ་བ་རྣམ་པར་དག་ཉིད་དང་། །
身心轻利性　巧便行诸欲　常修净梵行　善清净正命

स्कन्धादावन्तरायेषु सम्भारे सेन्द्रियादिके।
समरे मत्सरादौ च नेति योगानुयोगयोः॥४९॥
ཕུང་སོགས་བར་ཆད་བྱེད་རྣམས་དང་། །ཚོགས་དང་དབང་སོགས་བཅས་པ་ཡི། །
གཡུལ་འགྱེད་སེར་སྣ་ལ་སོགས་ལ། །སྦྱོར་དང་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བ་ཡི། །
蕴等诸留难　资粮及根等　战事悭吝等　加行及随行

विहारप्रतिषेधश्च धर्मस्याणोरलब्धता।
निश्चितत्त्वं स्वभूमौ च भूमित्रितयसंस्थितिः॥५०॥
གནས་པ་སོ་སོར་བཀག་པ་དང་། །ཆོས་ནི་རྡུལ་ཙམ་མི་དམིགས་ཉིད། །
རང་གི་ས་ལ་ངེས་པ་ཉིད། །ས་གསུམ་ལ་ནི་གནས་པ་དང་། །
破彼所依处　不得尘许法　安住三地中　于自地决定

धर्मार्थः जीवितत्याग इत्यमी षोडश क्षणाः।
अवैवर्तिकलिङ्गानि दृङ्मार्गस्थस्य धीमतः॥५१॥
ཆོས་ཀྱི་དོན་དུ་སྲོག་གཏོང་བ། །དེ་འདྲའི་སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་ནི། །
བློ་ལྡན་མཐོང་བའི་ལམ་གནས་ཀྱི། །ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་དག་ཡིན། །
为法舍身命　此十六刹那　是住见道位　智者不退相

गम्भीरो भावनामार्गो गाम्भीर्यं शून्यतादिकम्।
समारोपापवादान्तमुक्तता सा गभीरता॥५२॥
སྒོམ་པའི་ལམ་ནི་ཟབ་པ་སྟེ། །ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས། །
ཟབ་པ་དེ་ནི་སྒྲོ་འདོགས་དང་། །སྐུར་བའི་མཐའ་ལས་གྲོལ་བ་ཉིད། །
修道谓甚深　甚深空性等　甚深离增益　及损减边际

चिन्तातुलननिध्यानान्यभीक्ष्णं भावनापथः।
निर्वेधाङ्गेषु दृङ्मार्गे भावनामार्ग एव च॥५३॥
ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་དང་མཐོང་བའི། །ལམ་དང་སྒོམ་པའི་ལམ་ཉིད་ལ། །
ཡང་དང་ཡང་དུ་སེམས་པ་དང་། །འཇལ་དང་ངེས་རྟོག་སྒོམ་པའི་ལམ། །
于顺抉择分　见道修道中　有数思称量　及观察修道

प्राबन्धिकत्वादिष्टो ऽसौ नवधा च प्रकारतः।
मृदुमध्याधिमात्राणां पुनर्मृद्वादिभेदतः॥५४॥
དེ་ནི་རྒྱུན་ཆགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཆུང་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་རྣམས། །
ཆུང་ངུའི་ཆུང་སོགས་དབྱེ་བ་ཡིས། །རྣམ་པས་རྣམ་པ་དགུར་བཞེད་དོ། །
此常相续故　诸下中上品　由下下等别　许为九种相

असंख्येयादिनिर्देशाः परमार्थेन न क्षमाः।
कृपानिष्यन्दभूतास्ते संवृत्याभिमता मुनेः॥५५॥
གྲངས་མེད་ལ་སོགས་བསྟན་པ་རྣམས། །དམ་པའི་དོན་དུ་བཟོད་མ་ཡིན། །
ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ནི་ཐུགས་བརྩེ་བས། །རྒྱུ་མཐུན་དེ་དག་ཐུབ་པ་བཞེད། །
经说无数等　非胜义可尔　佛许是世俗　大悲等流果

हानिवृद्धी न युज्येते निरालापस्य वस्तुनः।
भावनाख्येन किं हीनं वर्त्मना किमुपदागतम्॥५६॥
དངོས་པོ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ལ། །ཉམས་པ་དང་ནི་འཕེལ་མི་རུང་། །
སྒོམ་ཞེས་བྱ་བའི་ལམ་གྱིས་ནི། །ཅི་ཞིག་ཉམས་ཤིང་ཅི་ཞིག་འཐོབ། །
不可说性中　不可有增减　则所说修道　何断复何得

यथा बोधिस्तथैवासाविष्टस्यार्थस्य साधकः।
तथतालक्षणा बोधिः सो ऽपि तल्लक्षणो मतः॥५७॥
བྱང་ཆུབ་ཇི་ལྟ་དེ་བཞིན་དུ། །འདི་ནི་འདོད་པའི་དོན་སྒྲུབ་བྱེད། །
བྱང་ཆུབ་དེ་བཞིན་ཉིད་མཚན་ཉིད། །དེ་ཡང་དེ་ཡི་མཚན་ཉིད་བཞེད། །
如所说菩提　此办所欲事　菩提真如相　此亦彼为相

पूर्वेण बोधिर्नो युक्ता मनसा पश्चिमेन वा।
दीपदृष्टान्तयोगेन गम्भीरा धर्मताष्टधा॥५८॥
སེམས་ནི་སྔ་མས་བྱང་ཆུབ་པར། །རིགས་མིན་ཕྱི་མས་ཀྱང་མ་ཡིན། །
མར་མེའི་དཔེ་ཡི་ཚུལ་གྱིས་ནི། །ཟབ་མོའི་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པ་བརྒྱད། །
初心证菩提　非理亦非后　由灯喻道理　显八深法性

उत्पादे च निरोधे च तथतायां गभीरता।

ज्ञेये ज्ञाने च चर्यायामद्वयोपायकौशले॥५९॥

སྐྱེ་བ་དང་ནི་འགག་པ་དང་། ། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཤེས་བྱ་དང་། །

ཤེས་དང་སྤྱོད་དང་གཉིས་མེད་དང་། །ཐབས་མཁས་པ་ལ་ཟབ་པ་ཉིད། །

生灭与真如　所知及能知　正行并无二　巧便皆甚深

९-भवशान्त्योः समता

स्वप्नोपमत्वाद् धर्माणां भवशान्त्योरकल्पना।

कर्माभावादिचोद्यानां परिहारा यथोदिताः॥६०॥

ཆོས་རྣམས་རྨི་ལམ་འདྲ་བའི་ཕྱིར། །སྲིད་དང་ཞི་བར་མི་རྟོག་པ། །

ལས་མེད་ལ་སོགས་ཀླན་ཀ་ཡི། །ལན་ནི་ཇི་སྐད་བཤད་པར་ཟད། །

诸法同梦故　不分别有静　无业等问难　如经已尽答

१०-अनुत्तरा क्षेत्रशुद्धिः

सत्त्वलोकस्य या ऽशुद्धिस्तस्याः शुद्ध्युपहारतः।

तथा भाजनलोकस्य बुद्धक्षेत्रस्य शुद्धता॥६१॥

སེམས་ཅན་འཇིག་རྟེན་དེ་བཞིན་དུ། །སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་མ་དག་པ། །

དེ་ལ་དག་པར་སྒྲུབ་པ་ཡིས། །སངས་རྒྱས་ཞིང་ནི་དག་པ་ཉིད། །

如有情世间　器世未清净　修治令清净　即严净佛土

११-उपायकौशलम्

विषयो ऽस्य प्रयोगस्य शात्रवाणामतिक्रमः।

अप्रतिष्ठो यथावेधमसाधारणलक्षणः॥६२॥

ཡུལ་དང་སྦྱོར་བ་ཅན་འདི་ནི། །དགྲ་རྣམས་ལས་ནི་འདས་པ་དང་། །

མི་གནས་ཇི་བཞིན་ཤུགས་དང་ནི། །ཐུན་མོང་མ་ཡིན་མཚན་ཉིད་དང་། །

境及此加行　超过诸魔怨　无住如愿力　及不共行相

असक्तो ऽनुपलम्भश्च निमित्तप्रनिधिक्षतः।
तल्लिङ्गं चाप्रमाणं च दशधोपायकौशलम्॥ ६३ ॥
མ་ཆགས་པ་དང་མ་དམིགས་དང་། །མཚན་མ་སྨོན་ལམ་ཟད་པ་དང་། །
དེ་ཡི་རྟགས་དང་ཚད་མེད་པ། །ཐབས་ལ་མཁས་པ་རྣམ་པ་བཅུ། །
无著无所得　无相尽诸愿　相状与无量　十方便善巧

इत्यभिसमयालङ्कारे नाम प्रज्ञापारमितोपदेशशास्त्रे चतुर्थाधिकारः॥
ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཅེས་བྱ་
བ་ལས། རྣམ་ཀུན་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་པའི་སྐབས་ཏེ་བཞི་པའོ། །
现观庄严般若波罗蜜多教授论颂·
圆满一切相现观品第四竟

मूर्धाभिसमयाधिकारः पञ्चमः

སྐབས་ལྔ་པ། རྩེ་མོའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ།

顶现观品第五

१-लिङ्गम (ऊष्मा मुर्धप्रयोगः)

स्वप्नान्तरे ऽपि स्वप्नाभसर्वधर्मेक्षणादिकम्।

मूर्धप्राप्तस्य योगस्य लिङ्गं द्वादशधा मतम्॥ १॥

རྨི་ལམ་ན་ཡང་ཆོས་རྣམས་ཀུན། །རྨི་ལམ་ལྟ་བུར་ལྟ་ལ་སོགས། །

རྩེ་མོར་ཕྱིན་པའི་སྦྱོར་བའི་རྟགས། །རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་དག་ཏུ་བཞེད། །

梦亦于诸法　观知如梦等　是至顶加行　所有十二相

२-विवृद्धिः (मूर्धा मूर्धप्रयोगः)

जम्बुद्विपजनेयत्ताबुद्धपूजाशुभादिकाम्।

उपमां बहुधा कृत्वा विवृद्धिः षोडशात्मिका॥ २॥

འཛམ་བུའི་གླིང་གི་སྐྱེ་བོ་སྙེད། །སངས་རྒྱས་མཆོད་པའི་དགེ་ལ་སོགས། །

རྣམ་མང་དུ་ནི་དཔེར་མཛད་ནས། །རྣམ་འཕེལ་བཅུ་དྲུག་བདག་ཉིད་དོ། །

尽瞻部有情　供佛善根等　众多善为喻　说十六增长

३-निरुधिः (क्षान्तिः मूर्धप्रयोगः)

त्रिसर्वज्ञत्वधर्माणां परिपुरिरनुत्तरा।

अपरित्यक्तसत्त्वार्था निरूढिरभिधीयते॥ ३॥

ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་གསུམ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི། །ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་བླ་མེད་པ། །

སེམས་ཅན་དོན་ཡོངས་མ་གཏོང་བ། །བརྟན་པ་ཞེས་ནི་མངོན་པར་བརྗོད། །

由三智诸法　圆满最无上　不舍利有情　说名为坚稳

४-चित्तसंस्थितिः (अग्रधर्माख्यः मूर्धप्रयोगः)

चतुर्द्वीपकसाहस्रद्वित्रिसाहस्रकोपमः।

कृत्वा पुण्यबहुत्वेन समाधिः परिकीर्तितः॥४॥

གླིང་བཞི་པ་དང་སྟོང་དག་དང་། །སྟོང་གཉིས་གསུམ་དག་དཔེར་མཛད་ནས། །

བསོད་ནམས་མང་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ནི། །ཏིང་འཛིན་ཡོངས་སུ་བསྒྲགས་པ་ཡིན། །

四洲及小千　中大千为喻　以无量福德　宣说三摩地

५-दर्शनमार्गः (मूर्धप्रयोगः)

प्रवृत्तौ च निवृत्तौ च प्रत्येकं तौ नवात्मकौ।

ग्राह्यौ विकल्पौ विज्ञेयावयथाविषयात्मकौ॥५॥

འཇུག་པ་དང་ནི་ལྡོག་པ་ལ། །གཟུང་བའི་རྣམ་རྟོག་སོ་སོར་དེ། །

དགུ་ཡི་བདག་ཉིད་ཇི་བཞིན་ཡུལ། །མིན་པའི་བདག་ཉིད་དག་ཤེས་བྱ། །

转趣及退还　其所取分别　当知各有九　非如其境性

द्रव्यप्रज्ञप्तिसत्सत्त्वविकल्पौ ग्राहकौ मतौ।

पृथग्जनार्यभेदेन प्रत्येकं तौ नवात्मकौ॥६॥

སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་འཕགས་དབྱེ་བས། །སེམས་ཅན་རྫས་དང་བཏགས་ཡོད་པར། །

རྣམ་རྟོག་འཛིན་པ་དག་ཏུ་འདོད། །དེ་དག་སོ་སོར་དགུ་བདག་ཉིད། །

由异生圣别　分有情实假　是能取分别　彼各有九性

ग्राह्यौ चेन्न तथा स्तो ऽर्थौ कस्य तौ ग्राहकौ मतौ।

इति ग्राहकभावेन शून्यतालक्षणं तयोः॥७॥

གལ་ཏེ་གཟུང་དོན་དེ་བཞིན་ཉིད། །དེ་དག་གང་གི་འཛིན་པར་འདོད། །

དེ་ལྟར་དེ་དག་འཛིན་པ་ཡི། །ངོ་བོས་སྟོང་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །

若所取真如　彼执为谁性　如是彼执著　自性空为相

एष स्वभावे गोत्रे च प्रतिपत्समुदागमे।
ज्ञानस्यालम्बनाभ्रान्तौ प्रतिपक्षविपक्षयोः॥८॥
ངོ་བོ་ཉིད་དང་རིགས་དང་ནི། །ལམ་ནི་ཡང་དག་འགྲུབ་པ་དང་། །
ཤེས་པའི་དམིགས་པ་མ་འཁྲུལ་དང་། །མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོ་དང་། །
自性及种性　正修行诸道　智所缘无乱　所治品能治

स्वस्मिन्नधिगमे कर्तृतत्कारित्रक्रियाफले।
प्रवृत्तिपक्षाधिष्ठानो विकल्पो नवधा मतः॥९॥
རང་གིས་རྟོགས་དང་བྱེད་པ་དང་། །དེ་ཡི་ལས་བྱའི་འབྲས་བུ་ལ། །
འཇུག་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་གྱི། །རྣམ་རྟོག་དེ་ནི་རྣམ་དགུར་འདོད། །
自内证作用　彼业所造果　是为转趣品　所有九分别

भवशान्तिप्रपातित्वान्न्यूनत्वे ऽधिगमस्य च।
परिग्रहस्याभावे च वैकल्ये प्रतिपद्गते॥१०॥
སྲིད་དང་ཞི་བར་ལྷུང་བའི་ཕྱིར། །རྟོགས་པ་དམན་པ་ཉིད་དང་ནི། །
ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་མེད་པ་དང་། །ལམ་གྱི་རྣམ་པ་མ་ཚང་དང་། །
堕三有寂灭　故智德下劣　无有摄受者　道相不圆满

परप्रत्ययगामित्वे समुद्देशनिवर्तने।
प्रादेशिकत्वे नानात्वे स्थानप्रस्थानमोहयोः॥११॥
གཞན་གྱི་རྐྱེན་གྱིས་འགྲོ་བ་དང་། །ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལོག་པ་དང་། །
ཉེ་ཚེ་བ་དང་སྣ་ཚོགས་ཉིད། །གནས་དང་འཇུག་ལ་རྨོངས་པ་དང་། །
由他缘而行　所为义颠倒　少分及种种　于住行愚蒙

पृष्ठतो गमने चेति विकल्पो ऽयं नवात्मकः।
निवृत्तिपक्षाधिष्ठानः श्रावकादिमनोभवः॥ १२॥
རྗེས་ལ་འགྲོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ། །རྣམ་རྟོག་དགུ་ཡི་བདག་ཉིད་འདི། །
ལྡོག་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ཏེ། །ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་ཡིད་ལས་འབྱུང་། །
及于随行相　九分别体性　是所退还品　声闻等心起

ग्राहकः प्रथमो ज्ञेयो ग्रहणप्रतिमोक्षणे।
मनस्क्रियायां धातूनामुपश्लेषे त्रयस्य च॥ १३॥
འཛིན་པ་དང་ནི་འདོར་བ་དང་། །ཡིད་ལ་བྱེད་དང་ཁམས་རྣམས་ནི། །
གསུམ་པོ་དག་དང་ཉེ་འབྲེལ་དང་། །གནས་དང་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། །
所取及所舍　作意与系属　所作意三界　安住与执著

स्थाने चाभिनिवेशे च प्रज्ञप्तौ धर्मवस्तुनः।
सक्तौ च प्रतिपक्षे च यथेच्छं च गतिक्षतौ॥ १४॥
ཆོས་ཀྱི་དངོས་པོ་བཏགས་པ་དང་། །ཆགས་པ་དང་ནི་གཉེན་པོ་དང་། །
ཇི་ལྟར་འདོད་བཞིན་འགྲོ་ཉམས་ལ། །འཛིན་པ་དང་པོར་ཤེས་པར་བྱ། །
法义唯假立　贪欲及对治　失坏如欲行　当知初能取

यथोद्देशमनिर्याणे मार्गामार्गावधारणे।
सनिरोधे समुत्पादे वस्तुयोगवियोगयोः॥ १५॥
ཇི་བཞིན་ངེས་པར་མི་འབྱུང་དང་། །ལམ་ལ་ལམ་མིན་ངེས་འཛིན་དང་། །
འགག་དང་བཅས་པའི་སྐྱེ་བ་དང་། །དངོས་པོ་ལྡན་དང་མི་ལྡན་དང་། །
不如所为生　执道为非道　谓生俱有灭　具不具道性

स्थाने गोत्रस्य नाशे च प्रार्थनाहेत्वभावयोः।
प्रत्यर्थिकोपलम्भे च विकल्पो ग्राहको ऽपरः॥ १६॥
གནས་དང་རིགས་ནི་འཇིག་པ་དང་། །དོན་དུ་གཉེར་དང་རྒྱུ་མེད་དང་། །
ཕྱིར་རྒོལ་བ་ནི་དམིགས་པ་ལ། །འཛིན་པའི་རྣམ་རྟོག་གཞན་ཡིན་ནོ། །
安住坏种性　无希求无因　及缘诸敌者　是余取分别

बोधौ सन्दर्शनान्येषां तद्धेतोश्च परीन्दना।
तत्प्राप्त्यनन्तरो हेतुः पुण्यबाहुल्यलक्षणः॥ १७॥
བྱང་ཆུབ་ལ་གཞན་སྟོན་པ་དང་། །དེ་ཡི་རྒྱུ་ནི་ཡོངས་གཏོང་དང་། །
དེ་ཐོབ་བར་ཆད་མེད་པའི་རྒྱུ། །བསོད་ནམས་མང་པོའི་མཚན་ཉིད་དོ། །
为他示菩提　其因谓付嘱　证彼无间因　具多福德相

क्षयानुत्पादयोर्ज्ञाने मलानां बोधिरुच्यते।
क्षयाभावादनुत्पादात्ते हि ज्ञेये यथाक्रमम्॥ १८॥
དྲི་མ་ཟད་དང་མི་སྐྱེ་བའི། །ཡེ་ཤེས་བྱང་ཆུབ་ཅེས་བརྗོད་དེ། །
ཟད་མེད་སྐྱེ་མེད་ཕྱིར་དེ་དག　།གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱ། །
垢尽无生智　说为大菩提　无尽无生故　彼如次应知

प्रकृतावनिरुद्धायां दर्शनाख्येन वर्त्मना।
विकल्पजातं कि क्षीणं किं वानत्पत्तिमागतम्॥ १९॥
འགག་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ལ། །མཐོང་ཞེས་བྱ་བའི་ལམ་གྱིས་ནི། །
རྣམ་པར་རྟོག་རིགས་ཅི་ཞིག་ཟད། །སྐྱེ་མེད་རྣམ་པ་ཅི་ཞིག་འཐོབ། །
无灭自性中　谓当以见道　尽何分别种　得何无生相

सत्ता च नाम धर्माणां ज्ञेये चावरणक्षयः।
कथ्यते यत्परैः शास्तुरत्र विस्मीयते मया॥२०॥
གཞན་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཀུང་ཡོད་ལ། །ཤེས་བྱ་ལ་ཡང་སྒྲིབ་པ་ཡི། །
སྒྲིབ་པ་ཟད་པར་བརྗོད་པ་གང་། །དེ་ལ་ཁོ་བོས་མཚར་དུ་བརྩིས། །
若有余实法　而于所知上　说师尽诸障　吾以彼为奇

नापनेयमतः किञ्चित् प्रक्षेप्तव्यं न किंचन।
द्रष्टव्यं भूततो भूतं भूतदर्शी विमुच्यते॥२१॥
འདི་ལ་བསལ་བྱ་ཅི་ཡང་མེད། །བཞག་པར་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་མེད། །
ཡང་དག་ཉིད་ལ་ཡང་དག་ལྟ། །ཡང་དག་མཐོང་ནས་རྣམ་པར་གྲོལ། །
此中无所遣　亦无少可立　于正性正观　正见而解脱

एकैकस्यैव दानादौ तेषां यः संग्रहो मिथः।
स एकक्षणिकः क्षान्तिसंगृहीतो ऽत्र दृक्पथः॥२२॥
སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་རེ་རེར་ནི། །དེ་དག་ཕན་ཚུན་བསྡུས་པ་གང་། །
སྐད་ཅིག་གཅིག་པའི་བཟོད་པ་ཡིས། །བསྡུས་པ་དེ་འདིར་མཐོང་བའི་ལམ། །
施等一一中　彼等互摄入　一刹那忍摄　是此中见道

स समाधिं समापद्य ततः सिंहविजृम्भितम्।
अनुलोमं विलोमं च प्रतीत्योत्पादमीक्षते॥२३॥
དེ་ནས་སེང་གེ་རྣམ་བསྒྲིངས་པའི། །ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྙོམས་ཞུགས་ནས། །
རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་ལུགས་མཐུན་དང་། །ལུགས་མི་མཐུན་ལ་རྟོག་པར་བྱེད། །
次由入狮子　奋迅三摩地　观察诸缘起　随顺及回逆

६-भावनामार्गः (मूर्धप्रयोगः)

कामाप्तमवधीकृत्य विज्ञानमसमाहितम्।
सनिरोधाः समपत्तीर्गत्त्वागम्य नव द्विधा॥२४॥

འགོག་དང་བཅས་པའི་སྙོམས་འཇུག་དགུར། །རྣམ་པ་གཉིས་སུ་སོང་འོངས་ནས། །
འདོད་པར་གཏོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས། །མཉམ་བཞག་མིན་པའི་མཚམས་བཟུང་སྟེ། །

灭尽等九定　修往还二相　后以欲界摄　非定心为间

एकद्वित्रिचतुःपञ्चषड्सप्ताष्टव्यतिक्रमात्।
अवस्कन्दसमापत्तिरनिरोधमतुल्यता॥२५॥

ཐོད་རྒལ་དེ་ནི་སྙོམས་འཇུག་པ། །གཅིག་དང་གཉིས་གསུམ་བཞི་དང་ལྔ། །
དྲུག་དང་བདུན་དང་བརྒྱད་རྒལ་ནས། །འགོག་པའི་བར་དུ་མི་འདྲ་འགྲོ། །

超越入诸定　超一二三四　及五六七八　至灭定不同

संक्षेपे विस्तरे बुद्धैः सानाथ्येनापरिग्रहे।
त्रैकालिके गुणाभावे श्रेयसस्त्रिविधे पथि॥२६॥

མདོར་བསྡུས་རྒྱས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས། །བསྔངས་པས་ཡོངས་སུ་མ་བཟུང་དང་། །
དུས་གསུམ་ཡོན་ཏན་མེད་པ་དང་། །ལེགས་པའི་ལམ་ནི་རྣམ་གསུམ་ལ། །

略标及广释　佛所不摄受　无三世功德　及于三妙道

एको ग्राह्यविकल्पो ऽयं प्रयोगाकारगोचरः।
द्वितीयश्चित्तचैत्तानां प्रवृत्तिविषयो मतः॥२७॥

གཟུང་བའི་རྣམ་རྟོག་འདི་གཅིག་སྟེ། །སྦྱོར་བའི་རྣམ་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན། །
གཉིས་པ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས། །འཇུག་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་བཞེད་དེ། །

所取初分别　加行相行境　次许心心所　转趣时有境

अनुत्पादस्तु चित्तस्य बोधिमण्डामनस्क्रिया।
हीनयानमनस्कारौ सम्बोधेरमनस्कृतिः॥२८॥
སེམས་མི་སྐྱེ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི། །སྙིང་པོ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་དང་། །
ཐེག་པ་དམན་པ་ཡིད་བྱེད་དང་། །རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཡིད་མི་བྱེད། །
不发菩提心　不作意菩提　作意小乘法　不思大菩提

भावने ऽभावने चैव तद्विपर्यय एव च।
अयथार्थश्च विज्ञेयो विकल्पो भावनापथे॥२९॥
སྒོམ་དང་སྒོམ་པ་མེད་པ་དང་། །དེ་དག་ལས་ནི་བཟློག་ཉིད་དང་། །
ཇི་བཞིན་དོན་མིན་རྣམ་རྟོག་པ། །སྒོམ་པའི་ལམ་ལ་ཤེས་པར་བྱ། །
有修与无修　及与彼相反　非如义分别　当知属修道

ग्राहकः प्रथमो ज्ञेयः सत्त्वप्रज्ञप्तिगोचरः।
धर्मप्रत्यशून्यत्वसक्तिप्रविचयात्मकः॥३०॥
སེམས་ཅན་བཏགས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་དང་། །ཆོས་བཏགས་པ་དང་སྟོང་མིན་ཉིད། །
ཆགས་དང་རབ་འབྱེད་བདག་ཉིད་དང་། །དངོས་པོར་བྱེད་དང་ཐེག་གསུམ་དང་། །
施设有情境　施设法不空　贪著简择性　为寂事三乘

कृते च वस्तुनो यानत्रितये च स कीर्त्तितः।
दक्षिणाया अशुद्धौ वा चर्यायाश्च विकोपने॥३१॥
ཡོན་ནི་དག་པ་མ་ཡིན་དང་། །སྤྱོད་པ་རྣམ་པར་འཁྲུགས་པ་ལ། །
འཛིན་པར་བྱེད་པ་དང་པོ་དེ། །ཤེས་པར་བྱ་བ་བསྒྲགས་པ་ཡིན། །
受供不清净　破坏诸正行　经说是第一　能取应当知

सत्त्वप्रज्ञप्तितद्धेतुविषयो नवधा ऽपरः।
भावनामार्गसम्बद्धो विपक्षस्तद् विघाततः॥३२॥
སེམས་ཅན་བཏགས་དང་དེ་རྒྱུ་ཡི། །ཡུལ་ཅན་དེ་ཡིས་རྣམ་འཇོམས་པས། །
སྒོམ་པའི་ལམ་དང་འབྲེལ་བ་ཡི། །མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཞན་རྣམ་པ་དགུ། །
设有情及因　由此所摧害　故是修道系　其余九违品

सर्वज्ञतानां तिसृणां यथास्वं त्रिविधावृत्तौ।
शान्तिमार्गतथतादिसम्प्रयोगवियोगयोः॥३३॥
བདག་ཉིད་ཇི་བཞིན་ཀུན་མཁྱེན་ནི། །གསུམ་གྱི་སྒྲིབ་པ་རྣམ་གསུམ་དང་། །
ཞི་ལམ་དེ་བཞིན་ཉིད་སོགས་དང་། །མཚུངས་པར་ལྡན་དང་མི་ལྡན་དང་། །
如自所缘性　三智障有三　静道真如等　相应不相应

असमत्वे च दुःखादौ क्लेशानां प्रकृतावपि।
द्वयाभावे च संमोहे विकल्पः पश्चिमो मतः॥३४॥
མི་མཉམ་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་དང་། །ཉོན་མོངས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། །
གཉིས་སུ་མེད་ལ་ཀུན་རྨོངས་ལ། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐ་མར་བཞེད། །
不等及苦等　诸烦恼自性　及无二愚蒙　为最后分别

आसां क्षये सतीतीनां चिरायोच्छ्वसिता इव।
सर्वाकारजगत्सौख्यसाधना गुणसम्पदः॥३५॥
ཡམས་ནད་འདི་རྣམས་ཟད་ནས་ནི། །ཡུན་རིང་ལོན་ནས་དབུགས་ཕྱིན་ལྟར། །
རྣམ་པ་ཀུན་དུ་འགྲོ་བ་ཡི། །བདེ་སྒྲུབ་ཡོན་ཏན་ཕུན་ཚོགས་ཀུན། །
如诸病痊愈　常时获安隐　恒修众生乐　一切胜功德

सर्वाः सर्वाभिसारेण निकामफलशालिनम्।
भजन्ते तं महासत्त्वं महोदधिमिवापगाः॥ ३६॥
རྒྱ་མཚོ་ཆེ་ལ་ཆུ་བོ་བཞིན། །འབྲས་བུ་མཆོག་གིས་སྤྲ་བ་ཡི། །
སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དེ་ལ་ནི། །རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་བརྟེན་པར་བྱེད། །
任运而依附　胜果所庄严　上品位菩萨　如众流归海

७-आनन्तर्यसमाधिः (मूर्धप्रयोगः)

त्रिसाहस्रजनं शिष्यखड्गाधिगमसम्पदि।
बोधिसत्त्वस्य च न्यामे प्रतिष्ठाप्य शुभोपमाः॥ ३७॥
སྟོང་གསུམ་སྐྱེ་བོ་ཉན་ཐོས་དང་། །བསེ་རུའི་རྟོགས་པ་ཕུན་ཚོགས་དང་། །
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྐྱོན་མེད་ལ། །བཀོད་པའི་དགེ་བ་དཔེར་མཛད་ནས། །
安立三千生　声闻麟喻德　及离生菩萨　众善为譬喻

कृत्वा पुण्यबहुत्वेन बुद्धत्वाप्तेरनन्तरः।
आनन्तर्यसमाधिः स सर्वाकारज्ञता च तत्॥ ३८॥
བསོད་ནམས་མང་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ནི། །སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་བར་མེད་དེ། །
བར་ཆད་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན། །དེ་ནི་རྣམ་པ་ཀུན་མཁྱེན་ཉིད། །
经以无量福　明佛无间道　无间三摩地　证一切相智

आलम्बनमभावो ऽस्य स्मृतिश्चाधिपतिर्मतः।
आकारः शान्तता चात्र जल्पाजल्पिप्रवादिनाम्॥ ३९॥
འདི་ཡི་དམིགས་པ་དངོས་མེད་དེ། །བདག་པོ་དྲན་པ་ཡིན་པར་བཞེད། །
རྣམ་པ་ཞི་ཉིད་འདི་ལ་ནི། །རབ་ཏུ་སྨྲ་རྣམས་རྒྱུད་མར་གོལ། །
无性为所缘　正念为增上　寂静为行相　爱说者常难

आलम्बनोपपत्तौ च तत्स्वभावावधारणे।
सर्वाकरज्ञताज्ञाने परमार्थे ससंवृत्तौ॥४०॥
དམིགས་པ་འཐད་དང་དེ་ཡི་ནི། །ངོ་བོ་ཉིད་ངེས་གཟུང་བ་དང་། །
རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་ཡེ་ཤེས་དང་། །དམ་པའི་དོན་དང་ཀུན་རྫོབ་དང་། །
于所缘证成　及明所缘性　一切相智智　胜义世俗谛

प्रयोगे त्रिषु रत्नेषु सोपाये समये मुनेः।
विपर्यासे समार्गे च प्रतिपक्षविपक्षयोः॥४१॥
སྦྱོར་དང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་དང་། །ཐབས་བཅས་ཐུབ་པའི་རྟོགས་པ་དང་། །
ཕྱིན་ཅི་ལོག་ནི་ལམ་བཅས་དང་། །གཉེན་པོ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དག་དང་། །
加行与三宝　巧便佛现观　颠倒及道性　能治所治品

लक्षणे भावनायां च मता विप्रतिपत्तयः।
सर्वाकारज्ञताधारा षोढा दश च वादिनाम्॥४२॥
མཚན་ཉིད་དང་ནི་སྒོམ་པ་ལ། །སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ལོག་རྟོག་པ། །
རྣམ་པ་ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་རྟེན་ཅན། །རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་དག་ཏུ་བཞེད། །
性相并修习　说者邪分别　依一切相智　说为十六种

इत्यभिसमयालङ्कारे नाम प्रज्ञापारमितोपदेशशास्त्रे पंचमाधिकारः।
ཞེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཅེས་བྱ་
བ་ལས། རྩེ་མོའི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་སྐབས་ཏེ་ལྔ་པའོ། །
现观庄严般若波罗蜜多教授论颂·顶现观品第五竟

आनुपूर्विकाधिकारः षष्ठः
སྐབས་དྲུག་པ། མཐར་གྱིས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ།།
渐次现观品第六

दानेन प्रज्ञया यावद् बुद्धादौ स्मृतिभिश्च सा।
धर्माभावस्वभावेनेत्यनुपूर्वक्रिया मता॥ १॥
སྦྱིན་པ་ཤེས་རབ་བར་དག་དང་། །སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་དྲན་དང་ཆོས། །
དངོས་མེད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དེ། །མཐར་གྱིས་པ་ཡི་བྱ་བར་བཞེད། །
布施至般若　随念于佛等　法无性自性　许为渐次行

इत्यभिसमयालङ्कारे नाम प्रज्ञापारमितोपदेशशास्त्रे षष्ठाधिकारः।
ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཅེས་བྱ་བ་ལས། མཐར་གྱིས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་སྐབས་ཏེ་དྲུག་པའོ། །
现观庄严般若波罗蜜多教授论颂・渐次现观品第六竟

एकक्षणाभिसम्बोधाधिकारः सप्तमः

སྐབས་བདུན་པ། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ།།

刹那证大菩提品第七

१-अविपाकललक्षणः

अनास्रवाणां सर्वेषामेकैकेनापि संग्रहात्।
एकक्षणावबोधो ऽयं ज्ञेयो दानादिना मुनेः॥१॥
སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་རེ་རེས་ཀྱང་། །ཟག་མེད་ཆོས་ཀུན་བསྡུས་པའི་ཕྱིར། །
ཐུབ་པའི་སྐད་ཅིག་གཅིག་པ་ཡིས། །རྟོགས་པ་འདི་ནི་ཤེས་པར་བྱ། །
施等一一中　摄诸无漏法　当知即能仁　一刹那智德

अरघट्टं यथैकापि पदिका पुरुषेरिता।
सकृत् सर्वं चालयति ज्ञानमेकक्षणे तथा॥२॥
ཇི་ལྟར་སྐྱེས་བུས་ཟོ་ཆུན་རྒྱུན། །རྡོག་ཐབས་གཅིག་གིས་བསྐྱོད་པ་ན། །
ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་འགུལ་བ་ལྟར། །སྐད་ཅིག་གཅིག་ཤེས་དེ་བཞིན་ནོ། །
犹如诸士夫　动一处水轮　一切顿转动　刹那智亦尔

२-विपाकलक्षणः

विपाकधर्मतावस्था सर्वशुक्लमयी यदा।
प्रज्ञापारमिता जाता ज्ञानमेकक्षणे तदा॥३॥
གང་ཚེ་ཆོས་དཀར་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །རང་བཞིན་ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན། །
རྣམ་སྨིན་ཆོས་ཉིད་གནས་སྐབས་སྐྱེས། །དེ་ཚེ་སྐད་ཅིག་གཅིག་ཡེ་ཤེས། །
若时起异熟　一切白法性　般若波罗蜜　即一刹那智

३- अलक्षणलक्षणः

स्वप्नोपमेषु धर्मेषु स्थित्वा दानादिचर्यया।
अलक्षणत्वं धर्माणां क्षणेनैकेन विन्दति॥४॥

 རྨི་ལམ་ལྟ་བུའི་ཆོས་རྣམས་ལ། །གནས་ནས་སྦྱིན་སོགས་སྤྱོད་པ་ཡིས། །

སྐྱིན་པ་ལ་སོགས་སྤྱོད་པ་ཡིས། །ཆོས་ཀུན་རྨི་ལམ་འདྲར་གནས་ནས། །
ཆོས་རྣམས་མཚན་ཉིད་མེད་པ་ཉིད། །སྐད་ཅིག་མ་ནི་གཅིག་གིས་རྟོགས། །

由布施等行　诸法如梦住　一刹那能证　诸法无相性

४-अद्वयलक्षणः

स्वप्नं तद्दर्शिनं चैव द्वययोगेन नेक्षते।
धर्माणामद्वयं तत्त्वं क्षणेनैकेन पश्यति॥५॥

རྨི་ལམ་དང་ནི་དེ་མཐོང་ཉིད། །གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་མི་མཐོང་ལྟར། །
ཆོས་རྣམས་གཉིས་སུ་མེད་པ་ཡི། །དེ་ཉིད་སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་མཐོང་། །

如梦与能见　不见有二相　一刹那能见　诸法无二性

इत्यभिसमयालङ्कारे नाम प्रज्ञापारमितोपदेशशास्त्रे सप्तमाधिकारः।

ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཅེས་བྱ་བ་ལས། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་སྐབས་ཏེ་བདུན་པའོ། །

现观庄严般若波罗蜜多教授论颂·
刹那证大菩提品第七竟

धर्मकायाधिकारः अष्टमः
སྐབས་བརྒྱད་པ། ཆོས་ཀྱི་སྐུ།།
法身品第八

१-स्वभावकायः

सर्वाकारां विशुद्धिं ये धर्माः प्राप्ता निरास्रवाः।
स्वाभाविको मुनेः कायस्तेषां प्रकृतिलक्षणः॥ १॥
ཐུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ནི། །ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་གང་དག །
ཐོབ་གྱུར་རྣམ་ཀུན་རྣམ་དག་པ། །དེ་དག་རང་བཞིན་མཚན་ཉིད་ཅན། །
能仁自性身　得诸无漏法　一切种清净　彼自性为相

२-ज्ञानधर्मकायः

बोधिपक्षाप्रमाणानि विमोक्षा अनुपूर्वशः।
नवात्मिका समापत्तिः कृत्स्नं दशविधात्मकम्॥ २॥
བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་ཚད་མེད་དང་། །རྣམ་པར་ཐར་དང་མཐར་གྱིས་ནི། །
སྙོམས་འཇུག་དགུ་ཡི་བདག་ཉིད་དང་། །ཟད་པར་བཅུ་ཡི་བདག་ཉིད་དང་། །
顺菩提分法　无量及解脱　九次第等至　十遍处自体
अभिभ्वायतनान्यष्टप्रकाराणि प्रभेदतः।
अरणा प्रणिधिज्ञानमभिज्ञाः प्रतिसंविदः॥ ३॥
ཟིལ་གྱིས་གནོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ནི། །རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་རྣམ་བརྒྱད་དང་། །
ཉོན་མོངས་མེད་དང་སྨོན་མཁྱེན་དང་། །མངོན་ཤེས་སོ་སོ་ཡང་དག་རིག །
最为殊胜处　差别有八种　无诤与愿智　神通无碍解

सर्वाकाराश्चतस्रो ऽथ शुद्धयो वशिता दश।
बलानि दश चत्वारि वैशारद्यान्यरक्षणम्॥४॥
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དག་བཞི་དང་། །དབང་བཅུ་དང་ནི་སྟོབས་བཅུ་དང་། །
མི་འཇིགས་པ་ནི་བཞི་དག་དང་། །བསྲུང་བ་མེད་པ་རྣམ་གསུམ་དང་། །
四一切清净　十自在十力　四种无所畏　及三种不护

त्रिविधं स्मृत्युपस्थानं त्रिधा ऽसंमोषधर्मता।
वासनायाः समुद्घातो महती करुणा जने॥५॥
དྲན་པ་ཉེར་གཞག་རྣམ་གསུམ་དང་། །བསྙེལ་བ་མི་མངའི་ཆོས་ཉིད་དང་། །
བག་ཆགས་ཡང་དག་བཅོམ་པ་དང་། །སྐྱེ་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། །
并三种念住　无忘失法性　永害诸随眠　大悲诸众生

आवेणिका मुनेरेव धर्मा ये ऽष्टादशोरिताः।
सर्वाकारज्ञता चेति धर्मकायो ऽभिधीयते॥६॥
ཐུབ་པ་ཁོ་ནའི་མ་འདྲེས་ཆོས། །བཅོ་བརྒྱད་བཤད་པ་གང་ཡིན་དང་། །
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་དང་། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། །
唯佛不共法　说有十八种　及一切相智　说名为法身

श्रावकस्यारणादृष्टेर्नृक्लेशपरिहारिता।
तत्क्लेशस्रोतउच्छित्त्यै ग्रामादिषु जिनारणा॥७॥
ཉན་ཐོས་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ལྟ། །མི་ཡི་ཉོན་མོངས་ཡོངས་སྤོང་ཉིད། །
གྲོང་སོགས་སུ་དེའི་ཉོན་མོངས་རྣམས། །རྒྱུན་གཅོད་རྒྱལ་བའི་ཉོན་མོངས་མེད། །
声闻无诤定　离见者烦恼　佛无诤永断　聚落等烦恼

अनाभोगमनासङ्गमव्याघातं सदा स्थितम्।
सर्वप्रश्नापनुद्बौद्धं प्रणिधिज्ञानमिष्यते॥८॥
སངས་རྒྱས་སྨོན་གནས་མཁྱེན་པ་ནི། །ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་དང་ཆགས་སྤངས་དང་། །
ཐོགས་པ་མེད་དང་རྟག་གནས་དང་། །འདྲི་བ་ཀུན་ལན་འདེབས་པར་བཞེད། །
佛所有愿智　任运无碍著　无障碍常住　普答一切问

परिपाकं गते हेतौ यस्य यस्य यदा यदा।
हितं भवति कर्त्तव्यं प्रथते तस्य तस्य सः॥९॥
རྒྱུ་ནི་ཡོངས་སུ་སྨིན་གྱུར་ན། །གང་དང་གང་ལ་གང་དང་ནི། །
གང་ཚེ་བྱ་བ་ཕན་གྱུར་པ། །དེ་དང་དེ་ལ་དེ་སྣང་ངོ་། །
若善因成熟　于彼彼所化　尔时能饶益　即于彼彼现

वर्षत्यपि हि पर्जन्ये नैव बीजं प्ररोहति।
समुत्पादे ऽपि बुद्धानां नाभव्यो भद्रमश्नुते॥१०॥
ལྷ་ཡི་རྒྱལ་པོས་ཆར་ཕབ་ཀྱང་། །ས་བོན་མི་རུང་མི་འབྲུང་ལྟར། །
སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་བྱུང་གྱུར་ཀྱང་། །སྐལ་བ་མེད་པས་བཟང་མི་མྱོང་། །
如天虽降雨　种坏不发芽　诸佛虽出世　无根不获善

इति कारित्रवैपुल्याद् बुद्धो व्यापी निरुच्यते।
अक्षयत्वाच्च तस्यैव नित्य इत्यपि कथ्यते॥११॥
དེ་ལྟར་མཛད་པ་རྒྱ་ཆེའི་ཕྱིར། །སངས་རྒྱས་ཁྱབ་པར་ངེས་པར་བརྗོད། །
དེ་ཉིད་ཟད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། །རྟག་པ་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་པ་ཡིན། །
如是事广大　故说佛为遍　即此无尽故　亦可说为常

३-सम्भोगकायः

द्वात्रिंशल्लक्षणाशीतिव्यञ्जनात्मा मुनेरयम्।
साम्भोगिको मतः कायो महायानोपभोगतः॥१२॥

མཚན་ནི་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་དང་། །དཔེ་བྱད་བརྒྱད་ཅུའི་བདག་ཉིད་འདི། །
ཐེག་ཆེན་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་ཕྱིར། །ཐུབ་པའི་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྐུར་བཞེད། །

许三十二相　八十随好性　受用大乘故　名佛受用身

चक्राङ्कहस्तः क्रमकूर्मपादो जालावनद्धाङ्गुलिपाणिपादः।
करौ सपादौ तरुणौ मृदू च समुत्सदैः सप्तभिराश्रयो ऽस्य॥१३॥

ཕྱག་ཞབས་འཁོར་ལོའི་མཚན་དང་རུས་སྦལ་ཞབས། །
ཕྱག་དང་ཞབས་སོར་དྲ་བས་འབྲེལ་བ་དང་། །
ཕྱག་ནི་ཞབས་བཅས་འཇམ་ཞིང་གཞོན་ཤ་ཆགས། །
འདི་ཡི་སྐུ་ནི་བདུན་དག་མཐོ་བ་དང་། །

手足轮相具　足底如龟腹　手足指网连
柔软极细嫩　身七处充满

दीर्घाङ्गुलिर्व्यायतपार्ष्णिगात्रं प्राज्यं त्वृजूच्छङ्खपदोर्ध्वरोमा।
एणेयजङ्घश्च पटूरुबाहुः कोशावनद्धोत्तमबस्तिगुह्यः॥१४॥

སོར་མོ་རིང་དང་རྟིང་ཡངས་སྐུ་ཆེ་དྲང་། །ཞབས་འབུར་མི་མངོན་སྤུ་ནི་གྱེན་དུ་ཕྱོགས། །
བྱིན་པ་ཨེ་ན་ཡའི་འདྲ་ཕྱག་རིང་མཛེས། །འདོམས་ཀྱི་སྦ་བ་སྦུབས་སུ་ནུབ་པའི་མཆོག །

手足指纤长　跟广身洪直　足膝骨不突　诸毛皆上靡
踹如鹭泥耶　双臂形长妙　阴藏密第一

सुवर्णवर्णः प्रतनूच्छविश्च प्रदक्षिणैकैकसुजातरोमा।
ऊर्णाङ्कितास्यो हरिपूर्वकायः स्कन्धौ वृतावस्य चितान्तरांसः॥ १५॥
ལྤགས་པ་གསེར་མདོག་ལྤགས་པ་སྲབ་པ་དང་། །སྤུ་ནི་རེ་རེ་ནས་གཡས་ལེགས་འཁྱིལ་བ་དང་། །
ཞལ་མཛོད་སྤུས་བརྒྱན་རོ་སྟོད་སེང་གེའི་འདྲ། །འདི་ཡི་དཔུང་པའི་མགོ་ཟླུམ་ཐལ་གོང་རྒྱས། །
皮金色细薄　孔一毛右旋　眉间毫相严
上身如狮子　髆圆实项丰

हीनो रसः ख्याति रसोत्तमो ऽस्य न्यग्रोधवन्मण्डलतुल्यमूर्तिः।
उष्णीषमूर्धा पृथुचारुजिव्हो ब्रह्मस्वरः सिंहहनुः सुशुक्लाः॥ १६॥
འདི་ལ་རོ་མི་ཞིམ་པའང་རོ་མཆོག་སྣང་། །སྐུ་ནི་ཉ་གྲོ་དྷ་ལྟར་ཆུ་ཞེང་གབ། །
གཙུག་ཏོར་དབུར་ལྡན་ལྗགས་རིང་མཛེས་པ་དང་། །ཚངས་དབྱངས་འགྲམ་པ་སེང་གེའི་འདྲ་དང་ཚེམས། །
非胜现胜味　身量纵横等　譬诺瞿陀树
顶肉髻圆显　舌广长梵音　两颊如狮王

तुल्याः प्रमाणे ऽविरलाश्च दन्ता अन्यूनसंख्या दशिकाश्चतस्रः।
नीलेक्षणो गोवृषपक्ष्मनेत्रो द्वात्रिंशदेतानि हि लक्षणानि॥ १७॥
ཤིན་ཏུ་དཀར་དང་ཚད་མཉམ་ཐགས་བཟང་དང་། །གྲངས་ནི་བཞི་བཅུ་ཐམ་པ་ཚང་བ་དང་། །
སྤྱན་ནི་མཐོན་མཐིང་སྤྱན་རྫི་བ་མཆོག་གི །འདྲ་བ་འདི་དག་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་མཚན། །
齿洁白平齐　诸齿极细密　数量满四十
绀目牛王睫　妙相三十二

यस्य यस्यात्र यो हेतुर्लक्षणस्य प्रसाधकः।
तस्य तस्य प्रपूर्यायं समुदागमलक्षणः॥१८॥
འདི་ལ་མཚན་ཉི་གང་གང་གི །སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་གང་ཡིན། །
དེ་དང་དེ་ནི་རབ་རྫོགས་པས། །མཚན་ནི་འདི་དག་ཡང་དག་འགྲུབ། །
此中此此相　所有能生因　由彼彼圆满　能感此诸相

गुरूणामनुयानादिर्दृढता संवरं प्रति।
संग्रहासेवनं दानं प्रणीतस्य च वस्तुनः॥१९॥
བླ་མ་སྐྱེལ་ལ་སོགས་པ་དང་། །ཡང་དག་བླངས་པ་བརྟན་པ་དང་། །
བསྡུ་བ་བསྟེན་དང་གྱ་ནོམ་པའི། །དངོས་པོ་སྦྱིན་དང་བསད་བྱ་བ། །
迎送师长等　正受坚固住　习近四摄事　布施妙资财

वध्यमोक्षसमादानं विवृद्धिः कुशलस्य च।
इत्यादिको यथासूत्रं हेतुर्लक्षणसाधकः॥२०॥
ཐར་བར་བྱེད་དང་དགེ་བ་ནི། །ཡང་དག་བླངས་པ་སྤེལ་ལ་སོགས། །
སྒྲུབ་བྱེད་རྒྱུ་ཡི་མཚན་ཉིད་དེ། །མདོ་ལས་ཇི་སྐད་འབྱུང་བ་བཞིན། །
救放所杀生　增长受善等　是能生因相　如经所宣说

ताम्राः स्निग्धाश्च तुङ्गाश्च नखा अङ्गुलयो मुनेः।
वृत्ताश्चितानुपूर्वाश्च गूढा निर्ग्रन्थयः शिराः॥२१॥
ཐུབ་པའི་སེན་མོ་ཟངས་མདོག་དང་། །མདོག་སྣུམ་མཐོ་དང་སོར་མོ་རྣམས། །
ཟླུམ་རྒྱས་བྱིན་གྱིས་ཕྲ་བ་དང་། །རྩ་མི་མངོན་དང་མདུད་པ་མེད། །
佛爪赤铜色　润泽高诸指　圆满而纤长　脉不现无结

गूढौ गुल्फौ समौ पादौ सिंहेभद्विजगोपतेः।
विक्रान्तं दक्षिणं चारुगमनमृजुवृत्तता॥२२॥
ལོང་བུ་མི་མངོན་ཞབས་མཉམ་དང་། །སེང་གེ་གླང་ཆེན་བྱ་དང་ནི། །
ཁྱུ་མཆོག་སྟབས་གཤེགས་གཡས་ཕྱོགས་དང་། །མཛེས་གཤེགས་དྲང་དང་འབྲིལ་བག་ཆགས། །
踝隐足平整　行步如狮象　鹅牛王右旋　妙直进坚密

मुष्टानुपूर्वते मेध्यमृदुत्वे शुद्धगात्रता।
पूर्वव्यञ्जनता चारुपृथुमण्डलगात्रता॥२३॥
བྱི་དོར་བྱས་འདྲ་རིམ་པར་འཚམ། །གཙང་དང་འཇམ་དང་དག་པའི་སྐུ། །
མཚན་ནི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་། །སྐུ་ཡི་ཁོ་ལག་ཡངས་ཤིང་བཟང་། །
光洁身相称　洁净软清净　众相皆圆满　身广大微妙

समक्रमत्वं शुद्धत्वं नेत्रयोः सुकुमारता।
अदीनोत्सदगात्रत्वे सुसंहतनगात्रता॥२४॥
གོམ་སྙོམས་པ་དང་སྤྱན་གཉིས་ནི། །དག་དང་གཞོན་ཤ་ཅན་ཉིད་དང་། །
སྐུ་ཞུམ་མེད་དང་རྒྱས་པ་དང་། །ཤིན་ཏུ་གྲིམས་པའི་སྐུ་ཉིད་དང་། །
步庠序双目　清净身细嫩　身无怯充实　其身善策励

सुविभक्ताङ्गता ध्वान्तप्रध्वस्तालोकशुद्धता।
वृत्तमृष्टाक्षताक्षामकुक्षिताश्च गभीरता॥२५॥
ཡན་ལག་ཤིན་ཏུ་རྣམ་འབྱེས་དང་། །གཟིགས་པ་སྒྲིབ་མེད་དག་པ་དང་། །
སྐུ་ལྷུམ་སྐབས་ཕྱིན་མ་ཉོངས་དང་། །ཕྱང་ངེ་བ་དང་ལྟེ་བ་ནི། །
支节善开展　顾视净无翳　身圆而相称　无歪身平整

दक्षिणावर्तता नाभेः समन्तादृर्शनीयता।
समाचारः शुचिः कालतिलकापगता तनुः॥२६॥
ཟབ་དང་གཡས་ཕྱོགས་འཁྱིལ་བ་དང་། །ཀུན་ནས་ལྟ་ན་སྡུག་པ་དང་། །
ཀུན་སྤྱོད་གཙང་དང་སྐུ་ལ་ནི། །སྨེ་བ་གནག་བག་མེད་པ་དང་། །
脐深脐右旋　为众所乐见　行净身无疣　无诸黑黡点

करौ तुलमृदू स्निग्धगम्भीरायतलेखता।
नात्यायतं वचो बिम्बप्रतिबिम्बौपमौष्ठता॥२७॥
ཕྱག་ནི་ཤིང་བལ་ལྟར་འཇམ་དང་། །ཕྱག་རིས་མདངས་ཡོད་ཟབ་རིང་དང་། །
ཞལ་ནི་ཧ་ཅང་མི་རིང་དང་། །མཆུ་ནི་བིམ་པ་ལྟར་དམར་དང་། །
手软如木棉　手纹明深长　面门不太长　唇红如频婆

मृद्वी तन्वी च रक्ता च जिव्हा जीमूतघोषता।
चारूमञ्जुस्वरो दंष्ट्रा वृत्तास्तीक्ष्णाः सिताः समाः॥२८॥
ལྗགས་མཉེན་པ་དང་སྲབ་པ་དང་། །དམར་དང་འབྲུག་གི་སྒྲ་ཉིད་དང་། །
གསུང་མཉེན་འཇམ་དང་མཆེ་བ་ཟླུམ། །རྣོ་དང་དཀར་དང་མཉམ་པ་དང་། །
舌柔软微薄　赤红发雷音　语美妙牙圆　锋利白平齐

अनुपूर्वी गतास्तुङ्गा नासिका परमं शुचिः।
विशाले नयने पक्ष्मचितं पद्मदलाक्षिता॥२९॥
བྱིན་གྱིས་ཕྲ་དང་ཤངས་མཐོ་དང་། །མཆོག་ཏུ་དག་པ་དག་དང་ནི། །
སྤྱན་ཡངས་པ་དང་རྫི་མ་སྟུག　།པདྨའི་འདབ་མ་འདྲ་བ་དང་། །
渐细鼻高修　清净最第一　眼广眼睫密　犹如莲花叶

आयतश्लक्ष्णसुस्निग्धसमरोम्नौ भ्रुवौ भुजौ।
पीनायतौ समौ कर्णावुपघातविवर्जितौ॥३०॥
སྨིན་ཚུགས་རིང་དང་འཇམ་པ་དང་། །སྣུམ་དང་སྤུ་ནི་མཉམ་པ་དང་། །
ཕྱག་རིང་རྒྱས་དང་སྙན་མཉམ་དང་། །ཉམས་པ་རྣམ་པར་སྤངས་པ་དང་། །
眉修长细软　润泽毛齐整　手长满耳齐　耳轮无过失

ललाटमपरिम्लानं पृथुपूर्णोत्तमाङ्गता।
भ्रमराभाश्चिताः श्लक्ष्णा असंलुलितमुर्तयः॥३१॥
དཔྲལ་བ་ལེགས་པར་འབྱེས་པ་དང་། །དབྱེས་ཆེ་བ་དང་དབུ་རྒྱས་དང་། །
དབུ་སྐྲ་བུང་བ་ལྟར་གནག་དང་། །སྟུག་དང་འཇམ་དང་མ་འཛིངས་དང་། །
额部善分展　开广顶周圆　发绀青如蜂　稠密软不乱

केशा अपरुषाः पुसां सौरभ्यादपहारिणः।
श्रीवत्सः स्वस्तिकं चेति बुद्धानुव्यञ्जनं मतम्॥३२॥
མི་བཤོར་དྲི་ཞིམ་སྐྱེས་བུ་ཡི། །ཡིད་ནི་འཕྲོག་པར་བྱེད་པ་དང་། །
དཔལ་གྱི་བེའུ་དང་བཀྲ་ཤིས་ནི། །སངས་རྒྱས་དཔེ་བྱད་བཟང་པོར་བཞེད། །
不涩出妙香　能夺众生意　德纹相吉祥　是为佛随好

४-नैर्माणिककायः

करोति येन चित्राणि हितानि जगतः समम्।
आभवात् सो ऽनुपच्छिन्नः कायो नैर्माणिको मुनेः॥३३॥
གང་གིས་སྲིད་པ་ཇི་སྲིད་བར། །འགྲོ་ལ་ཕན་པ་སྣ་ཚོགས་དག །
མཉམ་དུ་མཛད་པའི་སྐུ་དེ་ནི། །ཐུབ་པའི་སྤྲུལ་སྐུ་རྒྱུན་མི་ཆད། །
若乃至三有　于众生平等　作种种利益　佛化身无断

बुद्धकारित्राणि

तथा कर्माप्यनुच्छिन्नमस्यासंसारमिष्यते।
गतीनां शमनं कर्म संग्रहे च चतुर्विधे॥३४॥

དེ་བཞིན་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་འདིའི། །ལས་ནི་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་འདོད། །
འགྲོ་རྣམས་ཞི་བའི་ལས་དང་ནི། །བསྡུ་རྣམ་བཞི་ལ་འགོད་པ་དང་། །

如是尽生死　此事业无断　诸趣寂灭业　安立四摄事

निवेशनं ससंक्लेशे व्यवदानावबोधने।
सत्त्वानामर्थयाथात्म्ये षड्सु पारमितासु च॥३५॥

ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་བཅས་པ་ཡི། །རྣམ་པར་བྱང་བ་རྟོགས་པ་དང་། །
སེམས་ཅན་རྣམས་དོན་ཇི་བཞིན་གྱི། །དོན་དང་ཕ་རོལ་ཕྱིན་དྲུག་དང་། །

令知诸杂染　及知诸清净　有情如证义　六波罗蜜多

बुद्धमार्गे प्रकृत्यैव शून्यतायां द्वयक्षये।
संकेते ऽनुपलम्भे च परिपाके च देहिनाम्॥३६॥

སངས་རྒྱས་ལམ་དང་རང་བཞིན་གྱིས། །སྟོང་པ་ཉིད་དང་གཉིས་ཟད་དང་། །
བརྡ་དང་དམིགས་པ་མེད་པ་དང་། །ལུས་ཅན་རྣམས་ནི་ཡོངས་སྨིན་དང་། །

佛道自性空　尽灭二戏论　假名无所得　成熟诸有情

बोधिसत्त्वस्य मार्गे ऽभिनिवेशस्य निवारणे।
बोधिप्राप्तौ जिनक्षेत्रविशुद्धौ नियतिं प्रति॥३७॥

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་དང་ནི། །མངོན་པར་ཞེན་པ་བཟློག་པ་དང་། །
བྱང་ཆུབ་ཐོབ་དང་སངས་རྒྱས་ཞིང་། །རྣམ་པར་དག་དང་ངེས་པ་དང་། །

及立菩萨道　遣除诸执著　得菩提严净　佛土及决定

अप्रमेये च सत्त्वार्थे बुद्धसेवादिके गुणे।
बोधेरङ्गेष्वनाशो च कर्मणां सत्यदर्शने॥ ३८॥
སེམས་ཅན་དོན་ནི་ཚད་མེད་དང་། །སངས་རྒྱས་རྟེན་སོགས་ཡོན་ཏན་དང་། །
བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་ལས་རྣམས་ནི། །ཆུད་མི་ཟ་དང་བདེན་མཐོང་དང་། །
无量有情利　亲近佛等德　菩提分诸业　不失坏见谛

विपर्यासप्रहाणे च तदवस्तुकतानये।
व्यवदाने ससम्भारे संस्कृतासंस्कृते प्रति॥ ३९॥
ཕྱིན་ཅི་ལོག་ནི་སྤངས་པ་དང་། །དེ་གཞི་མེད་པའི་ཚུལ་དང་ནི། །
རྣམ་པར་བྱང་དང་ཚོགས་དང་ནི། །འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་པ་ལ། །
远离诸颠倒　无彼根本理　清净及资粮　有为与无为

व्यतिभेदापरिज्ञाने निर्वाणे च निवेशनम्।
धर्मकायस्य कर्मेदं सप्तविंशतिधा मतम्॥ ४०॥
ཐ་དད་ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་དང་། །མྱ་ངན་འདས་ལ་འགོད་པ་སྟེ། །
ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཡི་ཕྲིན་ལས་ནི། །རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་བདུན་དུ་བཞེད། །
悉不知有异　安立大涅槃　许法身事业　有二十七种

इत्यभिसमयालङ्कारे नाम प्रज्ञापारमितोपदेशशास्त्रे अष्टमाधिकारः।
ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཅེས་བྱ་
བ་ལས།　ཆོས་སྐུའི་སྐབས་ཏེ་བརྒྱད་པའོ། །
现观庄严般若波罗蜜多教授论根本颂·法身品第八竟

མདུག་བྱང་།

摄品

लक्षणं तत्प्रयोगस्तत्प्रकर्षस्तदनुक्रमः।
तन्निष्ठा तद्विपाकश्चेत्यन्यः षोढार्थसंग्रहः॥
མཚན་ཉིད་དེ་ཡི་སྦྱོར་བ་དང་། །དེ་རབ་དེ་ཡི་གོ་རིམ་དང་། །
དེ་མཐའ་དེ་ཡི་རྣམ་སྨིན་ནི། །དོན་བསྡུས་གཞན་ཏེ་རྣམ་པ་དྲུག །
相及彼加行　彼极彼渐次　彼竟彼异熟　余六种略义

विषयस्त्रितयो हेतुः प्रयोगश्चतुरात्मकः।
धर्मकायफलं कर्मेत्यन्यस्त्रेधार्थसंग्रहः॥
ཡུལ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་རྒྱུ། །སྦྱོར་བ་བཞི་ཡི་བདག་ཉིད་དང་། །
ཆོས་སྐུ་འཕྲིན་ལས་འབྲས་བུ་ནི། །དོན་བསྡུས་གཞན་ཏེ་རྣམ་པ་གསུམ། །
初境有三种　因四加行性　法身事业果　余三种略义

谨依先觉论　摘译少分义　归命慈氏尊　加持成佛事

इत्यभिसमयालङ्कारे नाम प्रज्ञापारमितोपदेशशास्त्रे अष्टमाधिकारः।
འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་
རྒྱན་ཅེས་བྱ་བ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོས་མཛད་པ་རྫོགས་སོ།། །།
现观庄严圣般若波罗蜜多教授论颂　至尊弥勒所说竟

རྒྱ་གར་གྱི་པཎྜི་ཏ་གོ་མི་འཆི་མེད་དང་། ལོ་ཙྪ་བ་དགེ་སློང་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བསྒྱུར་ཅིང་
ཞུས་ཏེ་ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པའོ། །

ཀུན་མཁྱེན་མདོ་སྔགས་ཆོས་ཚུལ་བདུད་རྩིའི་མཛོད། །
ཀུན་ནས་རྒྱས་སྤྲད་དམ་པའི་ཉིང་བཅུད་གཞུང་། །
ཀུན་ལས་བཏུས་ཏེ་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་བའི་དགེས། །
ཀུན་འབྱུང་འབྲས་བཅས་དྲུང་ནས་འབྱིན་པར་ཤོག །

དགེ་ལྡན་ལུགས་བཟང་བཟང་པོའི་ལམ་གྱི་ཕུལ། །
དགེ་བཅུའི་ཆོས་སྤྱོད་སྤྱོད་པའི་ལག་ལེན་ཐབས། །
དགེ་ལེགས་ཀུན་འབྱུང་འབྱུང་འགྱུར་སྐྱེ་རྒུའི་སྨན། །
དགེ་ཚོགས་གཉེར་གནས་གནས་ཤིང་འཕེལ་འགྱུར་ཅིག །

ཚུལ་འདི་སྒྲུབ་ལ་རྣམ་དཀར་དང་བའི་སེམས། །
སེམས་དང་སྤྱོད་པ་དག་པས་འདུ་བགྱིས་གང་། །
གང་དག་མཐུན་རྐྱེན་བསྐྲུན་པའི་སྐྱེ་བོའི་ཚོགས། །
ཚོགས་གཉིས་རྒྱ་མཚོའི་ཕ་མཐར་སོན་པར་ཤོག །

正法永住　流通十方